

Ministri na severni državni meji

Maribor, dne 12. nov.

Ob 10 je v veliki kazinski dvorani ob polnoštevni navzočnosti predstavnikov oblastev, zastopnikov občin ter raznih društev in korporacij otvoril mestni župan dr. Juvan konferenco ter v iskrenih besedah izrekel ministrom dr. Šrškiču, dr. Šverljigu, inž. Sernecu ter dr. Shveglu prav toplo dobrodošlico. Ob burnem odobravanju navzočih je nato predlagal udanostao brzjavko Nj. Vel. kralju ter pozdravko generalu Petru Živkovču. Nato je sledila vrsta govorov zastopnikov posameznih občin in korporacij. Kot prvi je spregovoril mestni podžupan dr. Lipold, naglašal potrebo složnega in vzajemnega dela pri izgradnji velike in močne Jugoslavije. Z ozirom na območni položaj Maribora ter okolice naproso gospode ministre, da posamezne želje in proša e zastopnikov dobrohotno vzamejo na znanje.

Bivši minister dr. Kukovec spregovoril kot zastopnik generala Maistra v imenu oblastnega odobra. —

Zelje gospodarstvenikov

Ravnatelj ruške tovarne za dušik g. Krejči je govoril v imenu gospodarskih krogov. Naglaša potrebo, da se posveča enaka pozornost razvoju industrije, trgovine in kmetijstva. Poseba pa v spomenici gospodarskih krogov naglaša potrebo ustavitev vojaškega doma, odprave vizumov v prid tujekemu prometu, razširitev kompetence inšpektorata, strožjega nadzorstva nad delovanjem konzumov, tarifnih ugodnosti pri eksportu lesa, gotovih izpreamemb davčnega zakona ter primernega zagospodstva trgovine, občut in industrije v banovinskem svetu.

Zastopnik kmečke zveze

Predstava obširno ter izčrpno spomenico Kmetiske zveze v kateri je včlanjenih 250 društev. V spomeniku, v kateri bomo se poročali, ugotavlja preobremenjenost občin po novem zakonu o narodnih solah v pogledu najemnik učiteljem ter dohabe drv. Nadalje se zavzema za reorganizacijo občin v smislu debirokratizacije, za čim večje možnost razpolaganja s krediti od strani okrajnih cestnih odborov, za pomoč težko prizadetim okolišem, za melioracije ter regulacije Mure, Drave, Dravice, Mislinje, Pesnice, Savinje ter hudournikov (ploskanje).

Pozdrav g. Vesenjaku

Nato je spregovoril bivši min. g. Vesenjak: »Prav toplo pozdravljam g. ministre! Težko nam je samo, da ni prišel k nam g. predsednik general Živkovč. V njem nameč ne vidimo samo vladnega predsednika, ampak tudi enega izmed glavnih činiteljev naše vojske, katerega je ljubezen in vera v bodočnost vodila pri njegovih veličestnih zmogah. In ta vera ter ljubezen navdaja danes nas in te ljubocni prihajajo danes naše želje in želje. Iz ljubczni, ker hočemo skočiti ob državni meji bolje in više. Naš vodja dr. Korčese je v težkem zgodovinskom trenutku zaklical »Dvignite glave, kazaj bliža se vaše odrešenje«, ta klic velja tudi danes, ko gre preko naše zemlje nov duh jugoslovanske zavesti. Kakor so starci Rimljani s ponosom priznavali: civis romanus sum, tako naj tudi danes navdaja ponos ob iskrenem priznanju: Jugoslovan sem! V tem smislu hočemo naprej delovati in s tem izrazom samozvesti izražamo svojo udanost in zvestobo svojemu vladarju Nj. Vel. kralju. Ni pa ta samozvesti nikdar stvar razuma, ampak stvar srca in dušec!«

Nato se je minister Vesenjak dotaknil vprašanja vinogradništva in znižanja davčnih bremen občin. Njegova izvajanja pa so šla v višek, ko se je dodelil duha, ki prepeva naše obmejno severno ozemlje. To je duh Slomškova, iz katerega je vzlil mogočen presevalni pokret, ki sliši na versko-vzgojnih temeljih Slomškovega nauka. Uspeh tega presevalnega gibanja je bil silen in mogočen. Vso to konstruktivno silo ste mogli povzeti ob največjem sinu Slovenije, s katerim ste gg. ministri delovali za blagor in veličino kraljevine Jugoslavije. »Vejrui v Boga, ljubi svoj jezik, spoštuje vladarja!« To je tisto veliko geslo, na katerega urešnjenju delajo vse presevalna društva in prosvetne zvezne. Duh je, ki vendar materializem se izraza v znani kritiki: subi bene ibi patria! Mi pa se zavedamo, čim več trpljenja in tožb, tem več ljubezni! (Aplavz.) Ko se vam bodo gospodje ministri iznašala vprašanja ekonomskega, kulturnega in drugega značaja, vas prosimo, da imate pred očmi, da delamo v duhu naše vzgoje, in če si vsak dan izpraznamo vest: »Ne, kaj sem od države prejel, ampak kaj sem jaz za državo kot njen zvesti sin storil in živoval!« V tem duhu in načelih, gospodje ministri hočemo živeti in deliti sledič svetemu vzoru našega vladarja Nj. Vel. kralja! (Burno ploskanje in odobranje.)

Težave vinogradništva.

V imenu vinarskega društva Dravske banovine je izrazil njegove želje g. L. Petovar. Potem je govoril

g. Žebot

Ki je med drugim izvajal:

Zgodovinski akt Nj. Vel. kralja od 6. januarja 1929 je vnaših krajih prijetno odjeknil in našel dovolj razumevanja. Kot bivši narodni poslanec takoj javno priznam, da je bil zadnji čas, da je naš veliki vladar z energičnim korakom in z državniškim činom napravil konec nepolidnim strankarskim borbam. Brez kakih koli stranskih namenov odkritoščeno dokumentiram, da je nov režim s tem, da je odstranil strastne politične borbe, dosegel velik historični uspeh. V naših krajih tu na severu je po 6. jan. nastopilo skupno, složno delo v občinah, srezih in vseh javnih korporacijah. Nič ni več pri naš založnih bratomornih sporov in medsebojnih bojih. In če bo sledilo v naših krajih vsemu temu še medsebojno spoštovanje in razumevanje, mora slediti tudi skupno složno delo za gospodarski in kulturni napredok ter splošni pravci celokupne naše Jugoslavije.

Nič se ne bojim tukaj slovesno izjaviti, da hočem s svojimi prijatelji delovati z isto vmeno in ljubeznijo za skupno veliko jugoslovansko stvar, kakor sem deloval kot narodni borec cele decenije

za obmejno Slovenstvo in za stranko, kateri sem pripadal.

Mislim, da ne bi bilo pravilno, ako bi se Vam danes tu samo klanjali in Vam samo govorili o naši pripravljenosti za skupno delo ter izražali svojo radost nad Vašim prihodom. Predsednik slovenske vlade general Živkovč je sam v Ljubljani izjavil, naj Vam predložimo naše najnajnejše želje ter tudi pritožbe. Dovolite, da Vam predložim tudi javno osobito dve najvažnejši prošnji, ki se nanašata na naše narodno gospodarstvo in tujski promet. To so naše ceste in regulacija rek. Narednogospodarski razvoj in tujski promet sta pri naših severnih meji naše države silno otežkočena vsed pomanjkaljivosti državnih in drugih cest in mostov. Državna cesta od avstrijske državne meje, ki vodi preko Maribora, Celja in Ljubljane proti jugu, je žalibog v tako žalosinem stanju, da bo kmalu promet po njej nemogeo.

Hudo nas boli tudi dejstvo, da tuje, ko prestopi pri Spielfeldu našo mejo in preide s svojim vozilom z lepe, gladke, mestoma asfaltirane ceste na našo državno cesto, ki je en sam strgan tarek, nese, ko se vrne od nas, žalostne spomine, ki govorijo prav nič ne prispevajo k slovesu naše države v inozemstvu.

Radi tega je k nam vedno manj tulcev in vsled tega strašno tripi tujski promet v naših krajinah in na jugoslovanskem Maribor, ki je že itek silovito gospodarsko udarjen s tem, da se je skoraj vse važnejše urade preneslo preč, gospodarsko propada od dne do dne, kar se posebno dokumentira v vedno bolj pogostih konkursih. Gospodje ministri, prosim z ozirom na naše narodno gospodarstvo in tujski promet ter prav posebno z ozirom na ugled naše države, da se vneče v proračun potrebnega vsota za korenito rekonstrukcijo te važne ceste.

Gospodje ministri! Kot načelnik okrajskega cestnega odbora, ki se trudi z vsemi silami za dobre prometne žile, Vas pa tudi precisim potrebo za veliko transverzalno cesto preko Počerja, ki bo ne samo gospodarski temveč tudi inškoprometne in strategične važnosti. Isto Vas prosim za most čez Dravo pri Dupleku.

Na gospodje ministra finančnega imam pa še posebno prošnjo: Prejšnje vlade dolgujejo za celin 5 let okrajskim cestnim korporacijam v Dravski banovini zakonite prispevke za vzdrževanje cest. Naprosto g. ministra v imenu naših cestnih odborov, da blagovoli vsoto, ki je bila že odchrena za izplačilo teh zasebnikov, nakazati, da bomo mogli biti kos svojih nalog glede zboljšanja cest in mostov. Na celokupno kraljevsko vido pa nestolnem prošnjo, da bi se dalo obračunal cestnim edberom zoper isto samostojnost, kerko so jo imeli bivši okrajni zastopi, ker edino da ta način bo mogoče uspešno delovanje za zboljšanje cestno-prometnih razmer.

Gospodje ministri! Na našem narodno-gospodarskem telesu v nočnji bližini Maribora pa imamo se eno hudo skeleto ran: hudourniki oziroma reka Pesnica uničuje ogromen kompleks naše najbolj rodovitne doline v Slovenskih goricah. Kmetički tam obupuje, ker mu povlaga sedaj vsako leto neusmiljeno uniči vse pridelke v nižavi. Letos so imeli tam kar pet velikih poplav. Nečete opročiti in predlogov se je že stavilo in teži zadavi, naščerti so gotovi, prosimo samo dobre veče naše kraljevske vlade v tem vprašanju in kar je glavno, da gospod finančni minister ne odreže za to stvar potrebnih finančnih sredstev.

Gospodje ministri! Blagovolite sprejeti te naše izjave in želje in jim boddite tolmač na ravnišnjem mestu in pri predsedniku vlade. Bodite prepričani, da bo med narodom prijetno odčinklo, ako n-ni boste mogli sporočiti, da so naše želje uslušane. Naj živi naš kralj Aleksander in Njegov dom, živila kraljevska vlada, živeva naša velika Jugoslavija!

Razne gospodarske potrebe

G. Peter Miroč se zavzema za interese vinskih trgovcev ter hmeljarjev, ki so danes v takšnem položaju, da ne zmorejo niti kritični stroški za branje in sušenje. Slovenski hmeljarji so gospodarski junak, ki zaslužijo moralne in materijalne podpore od strani kr. vlade. — G. Bureš spregovori v imenu zveze obrtnih zadrug v mariborskem okrožju ter opozarja na potrebo odgoje obrtnega naraščanja. — Načelnik mariborskega gremija g. Weixl se zavzema za gradnjo nove carinarnice v Mariboru ter poostreno kontrolo nad konzumi. — G. Fr. Novak prosi za skorajšnjo rešitev porečega vprašanja vojnih oškodovanj. — Tajnik goščinstva in cestnih zadruga g. Petelin prečita obširno spomenico zveze gostilničarskih zadrug v Mariboru, v kateri se izrekajo gostilničarji za gospodarski solidarizem. Gostilničarstvo trpi veliko knizo, ki ima svoj vzrok posebno v obveznem načinu plačevanja troškarine, ki onemogoča vsake večje zaloge. Troškarina naj bi se plačevala samo na tiste količine vina, ki se stavlja posredno v promet. — G. Pahornik se je v imenu gozdniških posestnikov zahvalil za ustanovitev nove gozdarske šole v Mariboru. — G. dr. Mühl-eisen govoril v imenu nemške manjšine. Naglaša njeno lojalnost, obžaluje, da nima nemške manjšine organizacije. Nemci ne gledajo preko meje, oni gledajo preko meje samo v kulturnem značaju, da postanejo deležni dobrin nemške kulture. — Slišnički župan g. Kolman podpira: župani so tako preobremenjeni, da ne zmorceve več svojih poslov. Vprašanje združuje občin naši se reši v značju tozadovne spomenice županske zveze. — V imenu mursko-sobotskega okrajskega cestnega odbora izjavila g. Titan: Prekmurci nismo madžaroni! V Slovenskih krajini živi marljiv in delaven kmečki narod. Naš narod dela kakor mravlja, mi ljubimo svoj jezik, domovino in vladarja. Najbolj teži naš narod novi šolski zakon, ki mu nalaga nova velika bremena. V Slovenskih krajini potrebujemo izobraženih učiteljev. Prav posebno pa prosimo za regulacijo Lendave, ki povzroča prebivalstvu veliko škoko.

Ljubljana, 12. nov. AA. Tajništvo kraljevske banke uprave v Ljubljani naproša fotografiske amaterje, ki so napravili dobro uspešne posnetke o prilici bivanja g. predsedniku vlade in kraljevskih ministrov v Ljubljani, naj mu jih čimprej odstopijo.

Govor g. min. Serneca

Vsem je nato odgovoril g. minister Dušan Sernek s sledečim govorom:

Z veseljem smo vzeli na znanje posamezne izjave predstavnikov bivših političnih strank, iz katerih je zvenel globok patriotizem in ljubezen do države in kralja. Mi ne prihajamo med vas, da bi se potegovali za kroglice in tunle, da bi vam obljudljali zvezde z neba. Vse želje, ki so se iznesle, se bodo razmotrivale v ministarskem svetu ter se bodo v okviru možnosti upoštevale ter uresničile. Vendar vam že danes morem sporočiti poslanico, kakršnu je ovkovečena na novih polkovnih zastavah: S verom u Boga za kralja i otačbinu. Morda so difference v tem onem vprašanje; gledate načinov na znanje posamezne želje in proše za obmejno Slovenstvo in za stranko, kateri sem pripadal.

Mislim, da ne bi bilo pravilno, ako bi se Vam danes tu samo klanjali in Vam samo govorili o naši pripravljenosti za skupno delo ter izražali svojo radost nad Vašim prihodom. Predsednik slovenske vlade general Živkovč je sam v Ljubljani izjavil, naj Vam predložimo naše najnajnejše želje ter tudi pritožbe. Dovolite, da Vam predložim tudi javno osobito dve najvažnejši prošnji, ki se nanašata na naše narodno gospodarstvo in tujski promet. To so naše ceste in regulacija rek. Narednogospodarski razvoj in tujski promet sta pri naših severnih meji naše države silno otežkočena vsed pomanjkaljivosti državnih in drugih cest in mostov. Državna cesta od avstrijske državne meje, ki vodi preko Maribora, Celja in Ljubljane proti jugu, je žalibog v tako žalosinem stanju, da bo kmalu promet po njej nemogeo.

Bivši minister dr. Kukovec spregovoril kot zastopnik generala Maistra v imenu oblastnega odobra.

Zelje gospodarstvenikov

Ravnatelj ruške tovarne za dušik g. Krejči je govoril v imenu gospodarskih krogov. Naglaša potrebo, da se posveča enaka pozornost razvoju industrije, trgovine in kmetijstva. Poseba pa v spomenici gospodarskih krogov naglaša potrebo ustavitev vojaškega doma, odprave vizumov v prid tujekemu prometu, razširitev kompetence inšpektorata, strožjega nadzorstva nad delovanjem konzumov, tarifnih ugodnosti pri eksportu lesa, gotovih izpreamemb davčnega zakona ter primernega zagospodstva trgovine, občut in industrije v banovinskem svetu.

Ravnatelj ruške tovarne za dušik g. Krejči je govoril v imenu gospodarskih krogov. Naglaša potrebo, da se posveča enaka pozornost razvoju industrije, trgovine in kmetijstva. Poseba pa v spomenici gospodarskih krogov naglaša potrebo ustavitev vojaškega doma, odprave vizumov v prid tujekemu prometu, razširitev kompetence inšpektorata, strožjega nadzorstva nad delovanjem konzumov, tarifnih ugodnosti pri eksportu lesa, gotovih izpreamemb davčnega zakona ter primernega zagospodstva trgovine, občut in industrije v banovinskem svetu.

Ravnatelj ruške tovarne za dušik g. Krejči je govoril v imenu gospodarskih krogov. Naglaša potrebo, da se posveča enaka pozornost razvoju industrije, trgovine in kmetijstva. Poseba pa v spomenici gospodarskih krogov naglaša potrebo ustavitev vojaškega doma, odprave vizumov v prid tujekemu prometu, razširitev kompetence inšpektorata, strožjega nadzorstva nad delovanjem konzumov, tarifnih ugodnosti pri eksportu lesa, gotovih izpreamemb davčnega zakona ter primernega zagospodstva trgovine, občut in industrije v banovinskem svetu.

Ravnatelj ruške tovarne za dušik g. Krejči je govoril v imenu gospodarskih krogov. Naglaša potrebo, da se posveča enaka pozornost razvoju industrije, trgovine in kmetijstva. Poseba pa v spomenici gospodarskih krogov naglaša potrebo ustavitev vojaškega doma, odprave vizumov v prid tujekemu prometu, razširitev kompetence inšpektorata, strožjega nadzorstva nad delovanjem konzumov, tarifnih ugodnosti pri eksportu lesa, gotovih izpreamemb davčnega zakona ter primernega zagospodstva trgovine, občut in industrije v banovinskem svetu.

Ravnatelj ruške tovarne za dušik g. Krejči je govoril v imenu gospodarskih krogov. Naglaša potrebo, da se posveča enaka pozornost razvoju industrije, trgovine in kmetijstva. Poseba pa v spomenici gospodarskih krogov naglaša potrebo ustavitev vojaškega doma, odprave vizumov v prid tujekemu prometu, razširitev kompetence inšpektorata, strožjega nadzorstva nad delovanjem konzumov, tarifnih ugodnosti pri eksportu lesa, gotovih izpreamemb davčnega zakona ter primernega zagospodstva trgovine, občut in industrije v banovinskem svetu.

Ravnatelj ruške tovarne za dušik g. Krejči je govoril v imenu gospodarskih krogov. Naglaša potrebo, da se posveča enaka pozornost razvoju industrije, trgovine in kmetijstva. Poseba pa v spomenici gospodarskih krogov naglaša potrebo ustavitev vojaškega doma, odprave vizum

Alpinski prapor v Postojni

Zanimivosti s Primorskega

Postojna, 10. nov.

Preteklo nedeljo so bivši Alpinci ustanovili v Postojni nov odsek alpinskega društva. Zelo slovensko je bil izročen novemu oddelku prapor. V Postojno so se pripravili na avtobusih in z vlakom vse nekdajni vojaki, ki so služili pri alpincih in so danes v zasebnih službah na Primorskem in v bližini. Slovesnosti na glavnem trgu je prisostvoval general Ronchi, ki je zastopal državnega podstajnika v vojnem ministrustrvu Maresija, tržaški prefekt Porro in več drugih fašističnih oblastnikov. Prapor je blagoslovil včasjki kurat, ki je pozneje tudi opravil službo božjo v cerkvi. Milični Dusar, ki je nedavno ustrelil Postojčana Kukca v Škocjanu, so izročili kot prvemu izkazalico o vpisu v postojanski oddelek alpincev. Prefekt Porro je imel zanimiv govor:

»Gospodje, je dešal, pred tisoč in dvesto leti so slavne rimske legije zasedle te kraje in še druge, ki leže onkraj današnje meje in so se nazivali »Decima regio italicæ«. Toda se Postojna ni imenovala po »Postumia«, ne Postojna, temveč Arae Postumiae, in je pač malo predstavljal. Nikdo bi si ne bil takrat mislil, da postane

to, kar je danes in kar bomo še iz nje naredili: lepo, smehljajoče se, polno blagostanja in kulturno italijansko mesto ob meji domovine. Toda še niso prišli sem in na obalo morja, ki je naše, k Jadranu, drugi narodi od severa, da bi se ogreli soncu in ob luči naše civilizacije. Prišli so kasneje in bili so dobrodošli, dokler niso hoteli postali gospodarji v tuji hiši in zapodili zakonite lastnike. Vprašam Vas, gospodje, kaj bi rekli če bi vas nekega dne gostje, ki ste jih prijazno sprejeli, v odgovor na Vašo prijaznost s strelji in bombami vrgli skozi vrata? Ali bolje: Vprašam Vas, kaj boste napravili...«

Nobenega dvoma ni, da smo mi zakoniti lastniki te zemlje. Nihče ne more ugovarjati, da nismo mi edini in neposredni dediči Rima. Toda še tako stara in zakonita pravica zastari vsled zavojevanja od strani drugih, če se ta zastarelčet ne prekine s primernimi čini. In takšne čine smo izvršili mi. Zadnji takšen čin je bila bitka ob Pavi. Mrtvi in živi živajo nedotakljive meje... Duce je dešal, da Italija ne išče in noče vojne, tudi boji se je ne.«

Na predlog tržaškega prefekta je bil g. Josipu Medeniju (nedavno Meden), županu v Seno-

žičah, podprt red viteza italijanske krone v znak priznanja za njegove zasluge. Odlikovanje mu je izročil sam prefekt v senožetki dvorani. Prefekt je pohvalil Slovenca Medena kot zvestega Italijana. »Italija vlada z ljubeznoj in pravičnostjo vsem sinovom brez razlike, do starih in novih: toda kot se ni obojavljala ustreliti morilcev in izdajalcev, takoj je vesela, ko odlikuje zveste Italijane.« Milični častnik dr. Gianporcaro je v svojem govoru povzdigoval čine fašista Medenija.

V nedeljo so na Proseku v navzočnosti tržaškega župana Pitanca in drugih javnih predstavnikov izročili prapor fašju in batili. Fašistični tajnik je v svojem govoru zatrjeval, da je ljudstvo prostovoljno prispevalo za prapor. Tudi nekateri rimski listi so v svojih poročilih iz Trsta poudarili, da so prapor darovali Slovenec...

V nedeljo zvečer je v Gorici pri soškem mestu Josip Mikluž, star 34 let, napadel 40 letnega Franceta Breganta in mu z nožem zadal več težkih ran v prsa in trebuhi. Mikluž je nato zbežal. Govorijo, da je Breganta napadel iz maščevanja, ker ga je ta ovadil oblastvom, češ da hrani doma strelično. Mikluž je bil vsled tega strogo kaznovan in prestani kazni, ga je policija stalno nadzirala.

Karitativna predavanja

Bogata je karitativenost, ki jo vršijo pri nas razna dobrodeleni društva, skrito delovanje caritatis naših verskih redov. Marijinih kongregacij, Tretjega reda sv. Frančiška in vseh nepoznanih tih usmiljenih src. Potrebno pa je, da se za socialno karitativenost, ki postaja vedno bolj in bolj pereča, pritegne vse javnost. Razne socialne ustanove pač ne morejo vsemu zadostiti. Treba je vedno več in več osebne živte, osebne ljubezni in osebnih dejanih do pomoči potrebnim. Ali nam nedostaja v to pravega duha, vzgoje in požrtvovanje ljubezni? Caritas Christi urget nos! Ljubezen Kristusova nas priganja: Iz najvišjih in dnaravnih naboliv moramo vršiti delo za brate in sestre, ki so v velikih socialnih potičekodah in nič manj velikih verskih in moralnih nevarnostih.

Karitativna zveza, kot matica organizirane krščanske karitativenosti, je prevzela nalogi, da v javnih predavanjih pojasnji pomen karitativenosti in pokaže na uspehih drugod, da je današnja družba ozdravljiva le, ako bomo znali najti pot do duš in sre in tako lečiti telesne in duhovne rane. Zato bo v zimskih mesecih vsakih 14 dni priredila osem karitativenih predavanj, ki bodo obravnavala: Caritas v Franciji, Caritas na Angleškem, Caritas v Ameriki, Caritas v Nemčiji; Kaj je Caritas? Caritas doma. Caritas in svetniki ter Caritas in Katoliška akcija.

Prvo predavanje bo 18. novembra t. l. ob 20 v žbeli dvorani hotela Union v Ljubljani. Predaval bo g. dr. Alekzij Kuhar o temi: »Caritas v Franciji.«

Vabimo vsa dobrodeleni društva v Ljubljani, vse izobraženstvo, zlasti mladino in sploh vse, ki jim je pri sreu delo krščanske ljubezni: tako veliko, tako nam vsem prepotrebno.

Ganljiv pogreb na Jesenicah

Zadnja pot ponesrečenega Mirkota.

Jesenice, 11. novembra.

V nedeljskem »Slovencu« smo poročali o nešreči, ki se je pripetila v tovarni KID. Dočatno bodo še omenjeno, da se je deska, ki je bila položena nad šahlom prelomila, ko je stopil Mirkonj, kar je res nekaj izrednega. Za las pa je manjkal, da nista bili dve smrtni žrivi. Le srečnemu naključju je pripisovati, da se je njegov pomagač S'rvs v hipu oprijel cerdja, kjer se je krčevalo držal ter z grozo streljal v globino, kjer je nezavesten obdržal ubogi Mirko Bahun.

Pričakovali je bilo, da se bo pogreb v ponedeljek popoldne udeležila velika množica ljudi, a kaj takega pa vendar ne. Saj ni bilo zlepja na Jesenicala takega pogreba. Sodijo, da je bilo do tisoč ljudi, ki so izkazali priljubljenemu pokojnemu zadnjo čast. Nad vse ganljiv je bil pogled na godbo Krekovega prosvetnega društva, kjer je v vrsti, ki jo je navadno zavzemal pokojni Mirko, stopal bodo blečešča deklaka s cvetlicami v naročju. Skoro sleheno oko se je pri pogledu na ta prizor orosilo. Pevci društva »Savec« so mu pred božnico, pri kapeli in ob grobu zapeli žalostinke.

S težkimi mislimi smo se vračali že v temi s pokopališča in srce se nam je trgalo ob pogledu na ubogo mater, katere edini vzdrževalci je bil pokojni sin. Naj počiva v miru na jesenškem pokopališču! Mi pa ohranimo Mirkota v trajnem spominu.

Auto v obcestnem jarku

Ljutomer, 11. novembra.

V ponedeljek popoldne se je v vasi Pristava blizu Ljutomera zgordila težja avtomobilna nesreča, ki bi kmalu zahvalila človeške žrte. Avto g. Weisa, igrovec iz Crensovec, je na poti iz Strigove proti domu, v vasi Pristava blizu Ljutomera, škrbunkl v obcestnem jarku in se trikrat prevrnil. Ves prednji del avtomobila je močno poskovdan, velen polomljen itd. Sreča je bil nekoliko okrevljen. Strah pa so občutili pošteno. Na vozu so nadaljevali svojo pot, avto pa bo čakal popravila, preden se bodo z njim drugič prevrnil.

Litijski most

Litija, 12. novembra.

Litijski most popravljajo in izmenjavajo mostnico. Cestno načelstvo, ki je moralo leta 1929 upravo tegu starega napol trhlega invalida prevzel od države v svojo režijo, je letos spomladi že pol-živilo okoli 25 dolžinskih smrekovih mostnic, sedaj pa pokladajo rezane borove mostnice, in sicer nad 70 metrov dolžini. Tako bo most nad polovicu na novo izmenjan, kar se ves čas kar je bil v državni upravi, ni zgodilo. Preje so pokladali slabo temane jelove mostnice, sedaj pa suhe žagane horove, tako da je upati, da bodo mostnice najmanj dve leti delj izdržale.

Stare mostnice so tako trhle, da niso niti za kurivo več, in jih več kot polovica pomečejo v Savo. Kar pa je še količaj zdravega, pa gre na kupe na Frankotov dvorišče, kjer pridejo stare mostnice na javno dražbo za kurjavo.

>SLOVENEC<, dne 13. novembra 1930.

NAŠA DELAZMOŽNOST JE ZJUTRAJ NAJVEČJA

Za zajutrek skodelica okusne koncentrirane krepne hrane

OVOMALTINE

dovede našemu telesu v mali množini in brez nejo rebrega balasta veliko redilno vremnost, ki nam omogoča, da nezemanjšo ohramimo našo delazmožnost.

Dobiva se povsed: velika škatla Din 56-, srednja škatla Din 32-, mala škatla Din 16-

Blejski Monte Carlo je šel v zrak

Bled, 11. novembra.

Stare mamice so se na tihem jezile na gospoda Kenda, ki si je zmislil sposoš, da bo kar z mino pognal kazino v zračne visave. Sapramento to ni ravno tako enostavno Blejski grusi po vase so zgrajeni še bolj po starem in tak resk bi marsikatero občajno razčesnil. Vi se nasnihate, dragi čitalci, ampak če ne bi bilo to v zvezi s takimi nevarnostmi, mislim, da bi bilo to še najhitrejše. To bi bil naenkrat velik resk, bum in štrbank, da bi bilo veselje za foto- in kinoamaterje. Res škoda, da so bile to samo govorice. Tako so pa razstreljivali to ubogo Kasino do danes in gotovo se je marsikateri gospodčini smilila ob spominu, koliko sladkih uric plesa in zabave je preživel v njej.

Italijani so takoj organizirali širokopotezno zaledovanje. V vsej boški kottedli so bile alarmirane orožne postaje in milici. Obmejne čete so dobiti ukaz stroge pripravljenosti in pričelo se je živahnemu patroliranju prav do ranega jutra. »Piccole« poroča, da so se izvršile tako še civilne aretacije, a pravega krivca do tedaj še niso izselili. Privedli so tudi policijskega psa, ki je tekel nekaj časa sem in tja po različnih sledovih, ki pa niso nikam sledile.

»Piccole« pravi, da ima poskušen požig boške šole in političen značaj. Dalje piše tržaški list, da je vse prebivalstvo Bovec, bližnje in daljne okolice dalo na razpolago, da pomaga iskati in zaslediti storilce. Po vsem tem uspeh gotovo ne izostane.

Ali je to narodno delo?

Požig bouške šole

Kakor smo že včeraj na kratko poročali, se 10. t. m. desedaj neznani storilci napadli ljuško šolo v Bovcu. »Piccole« o tem dogodku podrobnejše poroča:

Na boški šoli so za učne meči nastavljeni: učitelj Vella in učiteljica Cornini in Nicolini, ki obe stanujeta v priljubljeni šolskem poslopju. V prvem nadstropju je knjižnica, ki je bila v zadnjem času znatno pomnožena in opremljena z novimi knjigami, ki so jih v prihodnih dneh nameravali razdeliti med otroke. Ti prostori so bili tudi rezervirani za Ballillo in za Piccole Italiane (Fantovska in dekljška fašistična organizacija). Knjižnica je bila tako urejena, da je zvečer služila za čitalnico in predavalnico. Po poročilu »Piccole« je bila boška šola dobro obiskovana.

V ponedeljek zvečer, ko je bila čitalnica že zaprta, sta omenjeni učitelji, ravno ko sta hoteli k počitku, začeli nek šum v prvem nadstropju. Slišata pogledat in videli, da gori. Hitro sta stekli na trg in alarmirali ljudi oognju. Še prej pa sta za sabo skrbno zaklenili vrata, misleč, da bosta

na ta način začigalec onemogočili beg. Milični in žandarji, ki so prihitali na kljice ob teh učiteljic, so hiro pogradi ogenj, ki ni napravil velike škode. Zaznali so, da sta morala biti dva storilca, ki sta italijanske knjige najprej polila s petrolejem in jih potem začrpal. Dobili pa seveda niso nikogar, ker sta ušla skozi odprtlo okno in.

Italijani so takoj organizirali širokopotezno zaledovanje. V vsej boški kottedli so bile alarmirane orožne postaje in milici. Obmejne čete so dobiti ukaz stroge pripravljenosti in pričelo se je živahnemu patroliranju prav do ranega jutra. »Piccole« poroča, da so se izvršile tako še civilne aretacije, a pravega krivca do tedaj še niso izselili. Privedli so tudi policijskega psa, ki je tekel nekaj časa sem in tja po različnih sledovih, ki pa niso nikam sledile.

»Piccole« pravi, da ima poskušen požig boške šole in političen značaj. Dalje piše tržaški list, da je vse prebivalstvo Bovec, bližnje in daljne okolice dalo na razpolago, da pomaga iskati in zaslediti storilce. Po vsem tem uspeh gotovo ne izostane.

Tudi hotel Toplice bo g. Molnar razširil in povečal. Novi hotel bo imel pet nadstropij. Pri polaganju temeljev je zelo nagajala talna voda, ki je vdrala v betonske ograde, od koder so jo moralni odstranjevati s črpalko. Gradnjo hotela Toplice je prevzel tukajšnji podjetnik Pangrc, ki ima zaposlenih okoli 150 delavcev, ki delajo noč in dan, enako tudi pri Park-hotelu, kar je po vsem umetno, ker mora biti delo do pričetka prihodnje glavne sezone gotovo. Staro poslopje hotel Toplice bo do dvojnih zasedel v popolnoma renovirali. Poleg tega bo zgrajen hotel nad termalno kopeljo in prizidan se en del, ki je že letos v priljubljeni dograjen, tudi petnadstropen. Cesto, ki je bila na tem mestu pred hotelom zelo ozka, so preložili 3 do 10 m, tako da teče v ravni črti s cesto mimo Park-hotel.

Se ta mesec se bo začela graditi na Bledu tako potrebna kanalizacija. Načrti, odobreni od občinskega odbora na seji z dne 5. nov. 1930, je napravil g. ing. Klopčar iz Ljubljane. Proračun znaša okoli 3 in pol milijona dinarjev, ogromen strošek, ki ga občina spravi drugih obveznosti ne more nositi. Zato je zaprosila ministrstvo narodnega zdravja in ministrstvo javnih del za nujno podporo, in upamo, da bodo ministrstva pružili ugodila.

Brisko bo dograjeni kanalizacija, bodo pričeli nastalitati glavne prometne ceste: cesto od kolo-dvora Bled-jezero skozi Rečico do restavracije Potoknik, okoli hriba Bledec do orožniške postaje, po Cankarjevi cesti na Prešernovo do hotela Union, bivši Beograd, ki ga je kupil gospod Raitharek od gospoda Molnarja, kjer se bo priklijuši že dograjeni Ljubljanski cesti. Druga bo cesta hotel Jekler, Olimpic, mimo Park-hotel, Toplice. In končno dograditev ceste hotel Toplice—vas Milino. Omeniti je, da prvi del ceste Bled-jezero na Bled I je že v delu in bo zaradi večjega in težjega prometa cementiran.

Drzen vlot

Rimske toplice, 12. novembra.

V noči od nedelje na ponedeljek je neznanat vlotil v hotel »Stara pošta« v Rimskih toplicah. V resnici je bil tam dobro vajan svojega rokodelstva. Pri oknu posebne gostilniške sobe si je postavil prazen zabolj, da je lahko dosegel okno. Z diamantom je izrezal šipo, segel skozi odprtino, ter tako odpril okno in skočil v gostilniško sobo. Najprej je zagledal gramofon, katerega se je takoj lotil. Ker pa je vedel, da gramofon brez plošč ne igra, je ukral ljudi zraven se nahajajoče plošče. Nato je vzel v roke kramp ter z njim odpril omare, kjer so se nahajale cigarete in tobak. Vzel je 2 škatli Vardar cigaret, nekaj Drina ter tudi cigare, kolikor jih je pač bilo v omari, ter tako omare do dobra izpraznil. Vse zeta cigarete je puščal, kar je znamenje, da je moral biti vlotil.

Da je imel tak to lepo delo, je menda krije, da tudi to, ker so domači bili utrujeni od prečutih noči. V nedeljo je bila namreč v dvorani »Nove pošte« sokolska prireditev in si je ob tej priliki vlotil ljudi, kateri so vse natančno ogledali. Vedel je, da bodo domači po takšni prireditvi dobro spali in da bo ljudi nemočeno izvršil vlot. Hotel je, da bi bil ukraden, da so b

Kaj pravite?

Bogekje sem zadnjič enkrat bral tole zelo tehtno in učeno vprašanje: »Ali je bilo slovenstvo od početka? Osupnilo me je in nisem znal odgovora. In sem šel gledati v knjigo modrosti, sveto pismo, in sem tam bral, da je od početka bila zemlja pusta in prazna. Ce je bila zemlja torej od početka prazna, ni bilo na njej slovenstva – jasno! Pozneje je prišel na njo Adam z Eva. Potem Noe in vesoljni potop, pa zlato tele in babilonski nebotičnik. In potem Solomon, imenovan tako zaradi svoje salomonske modrosti, in malo David in veliki Goljat. Pa nikjer ni zapisano, da bi to bili Slovenci ali Nemci ali Lahi, ali kdor koli takih.

Moj odgovor na gornje vprašanje se mora tečaj na podlagi temeljnega študija glasili: Slovensko je početka ni bilo! In ce ga ni bilo tedaj, pa je danes, mislim, da je logično, že rečem: Slovensko je nastalo pozneje. Kdaj in kako? Kdaj in kako pa je nastalo nemško, italijansko, angleško itd.? Tudi te odgovor je težak, pa sem ga resil in ga Vam podajam: Ljudje so ga naredili. Slovensko so naredili Slovenci, nemško Nemci itd. Kdaj? Tega sicer ne vem, ker nisem bil zraven, ko so to delali, vem le, da je že vse lo bilo tukaj, ko sem prišel na svet in da sem večkrat premisljal, kako čudno je to, da sem ravno med slovenstrom zagledal luč sveta, da so moj oče in mali in braťja in sestre inete in strici in sosedje in vsa soseska govorili ravnino tako slovensko kakor jaz, ki sem prišel mnogo za njimi. Bili smo sicer eni Kranjeci, drugi Stajerci, ampak govorili smo vsi po načinu, po slovensku. In sem se čudil, da je med nami bilo najti ljudi, ki so rasi govorili nemško in so se po slovensko le spakovali, ko pa je zemlja naša s svojimi imeni in nazivi vplila in kričala, da je slovenska in da so njeni otroci Slovenci. Od Slovenske Krajine čez Slovenske gorice in Slovenjgrader in Slovensko Bistričo in odtok v Slovenij Pihberk in noter na Kranjsko, katere spodnji del se je rafasih tudi imenoval Slovenska krajina ali marka. Ker pa ti kraji niso od včeraj in ne od lani, sem videl, da je slovenstvo že staro, starejše ko vsi nemški gradovi in njihove razvaline po naših krajinah. In sem se prepričal, da je treba študirati zgodovino Slovencev in jo tudi znati, kdor hoče govoriti o slovenstvu in njegovem nastanku. Zato končam!

Najlepše darilo

za vsako gospodinjo je kuhinska posoda. Dobij jo v aluminiju od najmanše do največje veikoči, dalje v emaju v raznih barvah in kvaliteti, nadugnejne in v največji izberi pri tvrdki z elezino

STANKO FLORJANCIC
Ljubljana Sv. Petra cesta 35

Kolonizacija Južne Srbije

Ker je naš dopis iz Južne Srbije izrazil v dnevnem časopisu precej obširen odgovor, smo namreč – brez vsake namere, da bi se spuščali v polemiko z objavljanim reklamnega značaja – za potrebo, da dodamo našemu poročilu od 23. oktobra par besed pojasnila in dopolnila. Savez agrarnih zajednic na stvari ni zainteresiran in oklep za naseljevanje v Povardarju ni smatrati za njegovo delo. Dokler bo obstojal v Skoplju tropski institut, ki pokazuje res sijajne uspehe, bo pač nemogoče pobijati dejstvo, da je v gotovih delih Južne Srbije res še malarija. Pravimo še in pribijamo ogromni napredok, ki ga je dosegla na tem polju naša sanitarna služba. Sicer pa ne obstoji Južna Srbija samo iz Povardarja, ampak ravno tako iz Kosovega in Metohije, in to po večjem delu, kjer naš dopisnik ravno priporoča naseljevanje.

Oglas informacijske pisarne je imel reklamno svrhu. Ce reklama ni točna, sama sebe prav hitro po zobeh tolče. Dva, pet, deset jih vplojeli reklami mogoče nasede – enajst ji je nasede več. Kdor se pa poslužuje vplojčne reklame, pa tudi svoji reputaciji ne koristi. S tem koncem debate.

Koledar

Cetrtek, 18. novembra: Stanislav Kostka, spoznavavec. Zadnji krajec ob 18.27. Herschel napoveduje dež.

Mala kronika

Francosko darilo jugoslovanskim kraljem. AA. Uradna delegacija republike Francije je predala 11. t. m. darove Nj. Vis. kraljevičem: in sicer Nj. Vel. prestolonasledniku Petru avtomobil znamke Citroën z električnim pogonom. Njeg. Vis. kraljevič Tomislavu zbirko vseh vrst orožja francoske vojske, a Njeg. Vis. kraljeviču Andreju avtomatično gibajočega se konja.

Orožnika Smudler in Meglič, ki sta bila raniena na Jezerskem, sta v bolnišnici že toliko okrevala, da bosta mogla v pričetku prihodnjega tedna zapustiti bolnišnico. Smudler bo moral biti seveda še nekaj dni v domači oskrbi ter imeti diego.

Naročniki – urednikom. G. Herzog Jernej iz St. Ilja ob južni železnici nam je poslal šopek cvetličnih jagod v prvi pomladanski pozdrav s severne slovenske meje. – Gdečna Marica Bidovečeva iz Krajan nam je z rdečljicami jagodami, katero smo prejeli od nje pred mesecem dni, poslala včeraj šopek prvih pomladanskih cvetlic, trobentic in vijolic, eno štipravresno deteljico ter polno lepih gorenjskih pozdravov. – Gdeč. Savinščica z Jesenic pa nam je poslala vejico zrelih malin, ki jih je utrgal malii Miklavž Ludvik na Telečku. – Vsem skupaj lep pozdrav in hvala!

Deputacije pri g. predsedniku vlade. V torkovem poročilu o deputacijah, ki jih je sprejel g. predsednik vlade, smo izpustili »Društvo slovenskih notarskih kandidatov v Ljubljani«, ki je bilo zastopano po svojem t. č. predsedniku Dr. Pehaniju Benonu, not. kand. v Kamniku in sprejeti takoj po notarski in odvetniški zbornici ter je gospodu predsedniku vlade izročilo tudi pismeno spomenico. – Ministrskemu predsedniku se je poklonila tudi deputacija Slovenskega planinskega društva, obstoječa iz šestih zastopnikov. Gosp. ministrski predsednik se je razgovarjal z g. dr. Lovrenčičem o novem lovskem zakonu.

Podporno društvo finančnih in drugih uslužbenic drž. uprave dravskih banovin v Ljubljani. Opazorjamо vse uradništvo, da poteče 19. t. m. enomesecni rok, v katerem je mogoče doseči vsem novo pristopivšim članom v smislu pravil določene predpravice in olajšave. Po tem roku se ne prizna nobenih olajšav, vsled česar ponovno opazorjamо vse drž. uslužbence, ki misijo pristopati da se prijavijo do 19. t. m. – Odbor.

Uspeh knjižne akcije Jugoslovanske knjigарне

Novi založniški program »Jugoslovanske knjigарне« je brez dvoma največji pojavi na slovenskem knjižnem trgu po vojni. Dosej še noheno slovensko podjetje ni postavilo poleg svojega tradicionalnega dela na program tri in dva set novih knjig za izdajo v teku enega leta. Toda ta akcija ni prerađana za eno samo leto, marveč hoče »Jugoslovanska knjigарna« tudi v bodočem vsako leto založiti enako število knjig po sistemu netih knjižnih zbirk na mestno plačevanje. Požrtvovljnost podjetja, ki hoče brez ozira na zaslužek utreti pot dobril knjigi med našim ljudstvom, je omogočila skrajno nizko cene vzdor opremljene, vzdor izbrani knjigi trajne vrednosti. Z ozirom na razmere na našem domačem knjižnem trgu in na visoke nabavne stroške, se knjige »Jugoslovanske knjigарne« najcenejše, kar ih more danes nuditi slovensko založniško podjetje.

Vsa ta dejstva so našla med našim ljudstvom pravilno razumevanje in število naročnikov, ki so se doslej priglasili, že jamči za popoln uspeh veleromembne akcije. Vsak dan se prijavljajo novi naročniki, vsak dan se

ogromno podjetje bolj kristalizira. Pred božičem izide istočasno šest knjig, ki so vse že v tisku in deloma dotiskane. Akcijo spreminja zanimanje občinstva z največjo napetostjo. Smotrenost dela v Jugoslovanski knjigarni žanje splošno priznanje. Pomisliti pa je treba tudi, da so med velikim svetovnim založbenim le redke, ki imajo tako obsežen program, kakor si ga je postavila Jugoslovanska knjigarni in da bo naravnost triumf za naš mali narod, ačo v njegovem okviru uspe kulturna akcija tako velikega obsega.

Točno priboročamo našim čitateljem, da se čimprej priglasijo kot naročniki, da ne bo o božiču, ko knjige izidejo, prevelikega navala. Kdor želi o božiču zanesljivo imeti knjige, naj ne odlaga s prijavo, ker bo baš za praznične knjigarni z delom preobložena in za naročila, ki bi dospel prepozno, nikakor ne more jamčiti, da bodo pravočasno izvršena.

Za laventinsko škofijo je prevzela nabiranje naročnikov Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, na kar opazorjamо interesente na Štajerskem.

težav povzema. Melodično je med novimi brez dvoma najlepša četrtta; kakor stari srednjeveški pesmi in zlasti v prvem delu plemeniti melodijski hod raste in pada.

Nekakšno ritmično uganko je skladatelj pevovodljem zastavil z drugo: nima predpisanega ritma, nima ločilnih taktov. Pa ni tako aritmetična, niti njen ritem ni prosti ritem, kakor ga ima koral v svobodno se menjajočih dvo- in trodelnih ritmičnih prvičah, marveč je čisto krotek 6/8 ritem s prediktatom treh osmink. Dejanski si je samo na obeh zadnjih zlogih v besedi »Marija« treba misliti duolo, in prvo polovico takta, s katerim se začne zbor, dopolniti s triosminskim nehajem, pa ima prijetna skladnica čisto krotko, domače lice. Danes bo težko kdo skladal brez točno određenega ritma – vsem nam je v krv in kosteh. Slavni Česnokov je sicer svojo veliko Liturgijo zložil na videz v prostem ritmu; pa se da — mislim — vsa prepisati v točen sodoben ritem. Slovit »Blaževec« iz tega dela se je n. pr. brez vsakršne nasilne utesnitve in najmanjše ritmične menjе da zapisati v točno određenem enotnem ritmu. Samo s taktvkami ga je bilo treba navočeno razdeliti.

Brez škode mislim celo v korist bi bilo pesmi in petju, ako se iznosi sonarne nižaj v zadnji vrsti šeste pesmi, tako da bi soprani trikrat zapored pel jasen h. —

Se to naj pripomnim, da za čisto sam ženski zbor n. nobene pesmi. Pač na se menda vse dalo s kako malo prestavo v glasovih tudi za ženski zbor dobro porabiti. Lepe, za zbor in organizator lahke skladbe, bodo brez dvoma po vsej pravici in zaslugu našle veliko prijateljev.

★ Društvo Lesni agrar Slovenije ima svoj redni občini zbor dne 22. t. m. ob 14 v hotelu Union v Ljubljani z običajnim dnevnim redom.

★ Poceni in okusno se obetej je umetnost Prepirčite se in oglejte si izložbe renomirane tvrdke P. Mačič, Ljubljana. Aleksandrova cesta 1.

★ Ustopljena sliriletnega Zvončeta nismo našli. Kdor bi ga našel, se naproša, da sprodi proti nagradi. Anton Stefe, Kranj, telefon St. 24.

★ Spominjajte se »Doma slepih! Položanca st. 14.672.

prihaja!
Opozorjamo

na našo veliko Izbitro
zimskega blaga!

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Trbovlje

35 letni jubilej slovenske pesmi v Trbovljah.

Minuto nedeljo je proslavilo pevsko društvo »Zvon« v Trbovljah 35 letico svojega obstoja in plodonosnega delovanja s koncertom, na katerem je sodelovalo poleg moškega in mešanega zbor domačega »Zvon« še več sosednih pevskih društev. Koncert so se udeležile številne depučije ljubljanskih pevskih društev, predvsem uprava Hubadove župe s podpredsednikom g. R. Sturmom ter župnim pevovodjo g. Z. Prelovcem, zas. opniki glasbenega društva »Ljubljane«, »Ljubljanska Zvon«, pevskoga zbor »Glasbene Matice«, »Slavca«, »Učiteljskega pevskega zbor«, »Krkovo-Trnovo« in »Grafike«, ki so izročili jubilantom obilo cvetja, vencev in slik svojih zborov.

Zbral se je ta dan v Trbovljah mnogo pevskega sveta, da izkažejo poborniku slovenske pesmi, agilnemu pevskemu društvu za njegovo neumorno delovanje zasluženo priznanje ter se navdušijo za nadaljnje delovanje na lepem koncertu, ki je pokazal živilo delovnost in velik napredek naših podeželskih pevskih zborov. Ob 16 je v polno zaseden pevski dvorani začel koncert moški zbor trboveljskega »Zvon« z Ravnikovo »Kam si šla milost?«, kateri je sledila E. Adamičeva »Scherzando« z orkestrom pod taktirko dolgoletnega, preizkušnega pevovodja g. Ž. Prelovca.

Po tej točki je stopil na oder še ženski zbor »Zvon« ter zavest. Pravi iniciator za ustanovitev »Zvon« v Trbovljah vedno od svojega začetka tudi narodno zavest. Pravi inicijator za ustanovitev »Zvon« v Trbovljah je bil takratni župnik g. P. Erjavec, in prvi predsednik društva je bil kapelan g. Gregorc. Društvo je zbiralo okrog sebe vse slovenske ter steje danes 50 izvršci in okrog 200 podpornih članov. Gospod predsednik je tudi sporočil, da se je odposlanstvo »Zvon« poklonilo na postaji predsedniku vlade generalu P. Živkoviču, ki je društvu poklonil ob tej priliki 5000 Din.

V lepem tempu se je nato vršil nadaljnji spred koncerta. Ljubki mladinski zbor Glasbenega društva iz Zagorja pod vodstvom g. Kopričev z mimo, a korajno solistko je izvajal koroško narodno »Kje so tiste stezice« ter E. Adamičeva »Tamt gori našo vas in »Po vodi plava«. Moški zbor »Zvon« iz Šmarinega pod vodstvom g. Kováčiča je odločno in samčavestno izvajal Vodopivec »Ob večerni uri« ter Hajdrihovo »Slova Slovencev«. Lepo je napredovalo Glasbeno društvo iz Hrastnika s svojim pevovodjem Canderjem, ki je v mešanem zboru nad vse dostojno izvajalo dr. Schwabovo »Sen«, v ženskem zboru pa E. Adamičeva »Solnce si je« ter v mešanem zboru z orkestrom D. Jenkoviganskim zbor iz spevogre »Vracara«, katero so morali na zahtevo navzočih ponavljati. Mojstra se je izkazal 16 članski moški zbor pevskega društva Cankar iz Ljubljane pod sprednjim vodstvom g. Perka, ki je izvajal težke skladbe: St. Binički: »Jesen stiže«, J. Gotovac: »Pod jorgovanom« ter I. Muhočevič: »Mir« z umetniško dovršenostjo. Lep koncert je zaključil domače pevsko društvo »Zvon« z J. Prohazko: »Ljubezen«, E. Adamičev: »Jutranja« ter St. Premrljan: »Naša pesem«, vse za mešani zbor, zadnji dve s spremeljanim orkesterom. Zbor in orkester sta pokazala toliko ljubezni in sposobnosti pod sprednjim vodstvom priljubljenega g. O. Molla, da se lahko brez skrbi pokaže tudi na večjem odru pred še bolj kritičnim občinstvom.

Društvo »Zvon« v Trbovljah je lahko ponosno na svoje dosedjanje uspehe. Siromaštvo šolarjev. Že je zima tukaj, rudarski otroci pa še hodo vedno bosi v šolo. Ni cuda, če je zaslužek očeta v rudniku mesečno 640 do 720 Din. Ta zaslužek imajo vsi na rudarji, ki vse dni praznujejo, t. j. vsi rudarji, ki ima o mi imino plačo 40 Din dnevno in napravijo adi p aznavanje le v dobrem slučaju mesečno 16–18 delavnikov. Takih rudarjev je v poklicu v našem rudniku, le poklicu jih je v akordnem dlu, ki zaslužijo dnevno 60–70 Din. Ni se polem čuditi, če oče večje družine, ki ima 3–4 šo občvezne otroke, ne more nabaviti potrebne obuvala termorose ali posiljati v šolo. Eno ali drugo! Sedaj se vse obrača na Vincentjevo družbo za podporo, ki pa je nemočno stano p dpirati do 200 otrok in jim nabaviti vso potrebno obledo. Usmiljeno se siromakov!

Krajni cestni odbor lažni je pričel graditi prepotrebno ograjo ob banovinski cesti od gosp. Pungerčerja do lekarne g. Feharc. Og a, a bo zgrajena prav okusno. Ravno tako potrereno bi pa bilo ob tei cesti graditi.

Dramatični odsek Kat. prosvetnega društva v nedeljo 16. t. m. igro »Sultanova hči in dobrí vrtnarji. Pri igri sodelujejo na bo, ſi igralci društva, posetimo igro.

V nedeljo 16. novembra ob pol 4 bo tukajšnji dramatični odsek Kat. prosvetnega društva v Društvenem domu vprizoril H. Gheonovo. »Sultanova hči in dobrí vrtnarji. Igra je umetnina veljavnega modernega francoskega pesnika, ki v njej na preprost, a globok način razlagata zadnji zakaj vseh stvari in nemirno hranjenje človeškega srca.

DRAGO GORUP & CO.

</div

Maribor

Ob razstavi cerkvenih paramenov pri čč. šo skih sestrakh

Blaga in plemenita so prizadecvani, ki jih zasledujo, mariborska družba vedenega češčenja: odpomoti revnim cerkvam z dobovo primernimi paramenov ter gojiti ljubčen in češčenje do Gospoda v Najsvetišem zakramantu; tudi v tekom letu se je družba po trudu zadostiti po najboljših močeh blagim namenom. Kakor vsako leto, tako je tudi v dneh od 9. do 11. t. m. priredila krasno razstavo cerkvenih paramenov v šolskem poslopu, čč. šo skih sestr. Iz bilance delovanja omenjene družbe v preteklem poslovnem letu povznamo: Izdelana so bila sledete cerkvena oblačila — 14 mašnih plaščev, 2 dalmatiki, 4 velumi, 4 ciborjski plaščki, 3 šole, 3 albe, 4 roketi, 11 ministrantskih sca, 12 korporalij, 11 puritikatorij, 10 ministrantskih oblik, 6 autopendev, 2 olтарna prta, 2 baldahina, 2 zastavi, 5 pullovki in razen tega še 50 metrov raznih čipk za cerkveno perilo. Pri tem so sodelovali sedeče gospe in gospodine: Ter. Pöschl, predst. A. Stupca, tajnika, Marija Matek, blaga nica, baronica Mechtilde Twickel, Vera dr. Bežija in Vilibalda Grögl. Izven odbora: gg. Apel Oiga, Dalmata, Došek Mara, Grögl Elizabeta, Grögl Heena, Feber Maria, Gottscheber Ana, Fibia Ivana, Harinagi Ivana, Hibernik Karla, Koser Marija, Macen Ana, Modinjak, Ekselenco Michel Marija, Mohorko Burja, grofica Pachta-Rayhofen, Platzter Friederika, Schiško Terezija, Schreiner Ora, Schreiner Stanika, baronica Twickel Margareta, Woch Agneza, Vrečko Justina, Wutt Jožeta, pl. Zhuber Jeanetta in šolske sestre, ki so jih pod vodstvom s. Eme Miket izvile z veliko spremstvo tjo in umetniškim okusom. Paramenov je zaprosil o 31 župnik naše župnije. Iz 64 so došli prispevki okroglo 29.000 dinarjev.

*

□ Smrtna kosa. Dne 10. t. m. je zatrlsnil voje oči eden na stare Ših pobornikov delavskega gibanja v Mariboru ter doigleni član Jugoslovanske strokovne zveze v Mariboru Anton Polše. Vključ svoji veliki sta ostti 75 let je bil še vedno delaven, vesel in živahn. Ni bilo predavanja ali sestanka, da bi tov. Polše izstal. Vedno je rad posegal v debati ter branil delavske interese. V prejšnjih letih je deloval v odboru bivšega katol. delavskega društva, kjer je bil vsega energičnega nastopa splošno pribljen posebno med svojimi sovračniki. Tudi »Slovenčevi« podružnici uprave Maribor je velkokrat učno pomagal. V teku prejšnjega meseca bi imel obhajati srebrno poroko, toda bolezen je položil na bolniško posteljo, iz katere ni več vstal. Odšel je k Večnemu po plačilo za svoje delo, katerega je v prvi vrsti posvetil svoemu stanu, za katerega pravice se je vedno vneto boril. Še v pomladu je rešil eno mlado življenje. Jugoslovanska Strokovna zveza je s tem izgubila enega svojih najstarejših pobornikov. Tovariš Anton, zapustil si nas in odšel v boljše življenje. Mi vsi Te bomo ohranili v blagom spominu in vsa Twova dela, ki si jih izvrili v dobrobit svoju trepecemo stanu. Ženi in vsem ostalim izsekamo naše iskrene sonalje.

□ Jugoslovenska Strokovna zveza v Mariboru vabi vse svoje člane da se udeležijo pogreba za pok. člana Antonom Polše, kateri bo danes ob treh popoldanu iz m. t. v na mestno pokopališče. Pridite, da izkažemo zadnjo čast našemu veteranu.

□ Dupleski most za osebni promet odprt. Okrajno načelstvo je izdalo uporabno dovoljenje, glasom katerega se že lahko vrši osebni promet preko dupleskega mostu; za tovorni promet pa

sledi te dni naknadno posebno dovoljenje okrajnega načelstva.

□ Naglo napredujejo gradbena dela pri novi palači OUZD na voglu Marijine in Sodne ulice; drugo nadstropje je že doigrano in je upati, da bo surova zgradba do 1. decembra pod streho.

□ Dve izložbeni omarici je razobesila takojšnja uprava »Slovenca« na Koroski cesti 1 ter pred kavarno »Astoria«; slike aktualnih političnih, kulturnih in športnih dogodkov se bodo redno menjavale. Upamo, da bodo te slike, ki niso bile še nikjer objavljene, v znalni meri pripomogče k boljšemu poznavanju občne zanimivih svetovnih dogodkov.

□ Dreyfusova spionažna alera je svojčas razburila evropske duhove; v Franciji pa je bila povod velikim trenjem med poameznimi strujsmi, ki so se izjavile za ali proti obsojenemu kapetanu Dreyfusu; ta trenja so se pozneje prenesla celo v parlament. Končno se je vendarje izkazala nedolžnost kapetana Dreyfusa glede očitkov spionaže; Dreyfusu so izkazali vse potrebne oprostilive pravice, ki krvic pa je bil g. Esterhazy. Vse to ob avnava znani zočni film »Kapetan Dreyfus«, ki se od jutra naprej pa do vključno 19. t. m. predvaja v tukšnem Graškem kinu.

□ V dvorani Prosvetne zveze bo v nedeljo 16. t. m. predstava mladeničke Marijine družbe franciškianske župnine, ki up izori poučno in na božjo igro Venancij. Dejanje se vrši za časa pregaanja kriščanov L. 250. po Kr. Pričetek predstave ob pol 17.

□ Za liter vina — krivo p. ičevanje. To sta očitala Marija Bakanovi zakonca Ivan in Bara Jerebič iz Beltincev dne 17. junija t. l. ob prički, ko je Bakanova pri sodi razpravi na licu mesta v Meltincih v zadevi zakon ev Kuhar proti zakoncem Jerebič nastopila za prito. Zakonca Jerebič sta se radi tega zagovarjala včeraj pri tukšnem okrožnem sodišču; pri zasluževanju sta taila, da bi bila rekla Bakanovi, da je za liter vina pri Kuharjevih vsakokrat »krivi vedoke«, ampak sta se zagovarjala, da sta napravila samo opskoz, da je Bakanova vedno za prito v procesih proti nim. Zakonca Jerebič sta bila obsojena na 480 Din. Pogojo eno leto.

□ Izbrane ter izbrisane obrtne pravice. V teku meseca oktobra so dobili obr. p. avic: Anton Divjak, Čevar, Primorska 1; Friderik Binder, graver, Očinova 6; Konrad Kreft, sedar, Tomšičeva 35; Viljem Copetti, izvošček, Vojščinska 11; Franjo Spes ml., stavni mošter, Linhartova 27; Maria Skočber, bran arh. ter prodaja piv in sadjevca, Ruška 35; Maks Viher, mizar, Korosčeva 23; Ana Ruhri, trg. s čokolado, bonboni, kanditi, likerji ter desertini in drugimi vini, Aleksandrova 9 ter Leonid Kvčko, aviovozniček, Koseskega 8. — Izbrisala pa se je obrtne pravice sledenim tvrd am: tvrdka žitarica, trgovina z moko, mlevmiški izdelki, žitom in deželnimi p. idelki na drobno in debele, Aleksandrova 32; Martin Parlič, izvošček, Sodna 2; Josipina Bonča, bran arh. Tržaška 45; Maria Skočber, trg. z delikatesami, Ruška 35; Ana Becej, trg. z drvmi in premogom Koroška 49; tvrdka »Sana« s čokolado, bonboni in kandi i. Aleksandrova 9; Karolina Novak, trg. z delikatesami, Frankopanova 27 ter Franc Smeh, likar in pleskar, Stolna ulica 1.

□ V Ljudski univerzi predava štiri ob 20 primarij dr. Dragaš iz Ljubljane o negi otroka v prvih letih

□ Vestna ter vsega p. ičevila vredna dijakinja, gojenka tretjega letnika drž. ženskega učiteljstva, bi si v težem gnočnem položaju rada pomagala z instrukcijami iz meščanskošolskih predmetov.

□ Za mokro vreme samo KARO-CEVLE. Maribor, Koroška 19.

□ Poziv in prošnja. Gledališka družina KPD namerava izpopolniti svojo gledališko gardebo in revizijski material. Obraba se na vse, ki imajo na prodaj gledališki stare obleke ali druge predmete, da jih to naznanijo. Ker pa je gledališko družino že mlada usstanova in se ima boriti z velikimi gmočnimi težvami, prosimo, da bi lastniki takih oblik in prejmetov blagohitno družini tudi brezplačno prepustili, kar bi pršlo za Gledališko družino in poštov. Oglašili se je v Prosvetnem tajništvu, Cankarjevi cesti 4.

□ I. prosvetni večer pršli ponedeljek je privabil v simpatično dvorano Ljudskega doma lepo številno narodno zavednih Celjanov, ki so z napeto pozornostjo sledili akademski užemljenu in kritično dovršenemu razmisljanju dr. Ehrlicha o manjšinskem problemu s posebnim ozirom na našo Korosko. — II. prosvetni večer se vrši v ponedeljek 17. t. m. ob 8. zv. istotako v dvorani Ljudskega doma. Predaval bo vokojeni ravnatelj ljubljanske trgovske akademije o predmetu »Naše morje«. Vstopnice se dobijo v predprodaji v Prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti 4.

□ Francosko predavanje. Francoski krožek priredil danes 18. t. m. ob 8. zv. v Narodnem domu javno literarno francosko predavanje. Predavatelj g. lektor M. Vey iz Ljubljane bo obravnaval zanimivo temo: Pesniki Parnasa. Vstopnine niso vratne.

□ Vlom v trafiku. V noči od 11. na 12. t. m. je bilo vlonjeno v malo barako na Mariborski cesti 11k prelaza savinjske železnic, kjer ima trafiko ga. Ana Perbil Neznani lopov je odnesel mnogo raznovrstnih tobačnih izdelkov, znamk, 240 dinarjev gotovine, nahrbnik in plečno košaro. Skupna vrednost ukradenih predmetov znaša 6783 Din. O storilci dostej se ni duha ne sluha.

□ Cigavo je kolo? Hišnica hiš. št. 1 v Klenčevi ulici je že dne 9. t. m. opazila, da stoji v veži hiše prislonjeno ob zid neko moško kolo. Mislec, da je kolo kakega tuja, ki ima opravka v hiši, se zanj ni zanimala. Ko pa tudi že 11. nov. ni prišel nihče po kolo, ga je izčišla policija. Kolo je v dobrém stanju, znamke »Torpedo« št. 438 854, v sedlu pa ima vrezan napis »Veledac«.

*****

Kupujte Šččke
Domu službni po 5 Din

Dobe se: Zadruga službniški dom, Ljubljana, Sem-niska ulica 2/II.

★ Pri odebelenosti naravna »Franz-Josef« grenčica močno pospeši prebavo in napravi telo vitko. Mnogi profesorji jeniljejo, »Franz-Josef« vodo kot celo proti odebelenosti srezo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer po tretjino kozarec. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Jesenice

Cesta od kolodvora do hotela Pošta je za vozni promet zaprtia. V hiši napeljujejo vodovod in za priključke k glavnim cevji je bilo treba cesto prekopati. Ves promet se, vrši skozi Staro Savo. Tudi pogrebni sprevec ponosrečenega Bašuna je šel skozi Staro Savo.

■ Nedelo je se vršila hazenska tekma med kluboma Borec in Bratstvo. Zmaglo je odnesel Borec. Ni pa prav, da se take tekme prirejajo, ko se vrši v cerkvi služba božja in se v prihodnje pričetek tekme prav lahko nastavi na II.

HaIo! HaIo!

Vi žene in dekleta

dali ste se že udeležili
RADION
nagradsne naloge za
50.000 dinarjev?

Ako tega še niste storili, zahtevajte takoj od Vašega trgovca brezplačne karte za sodelovanje in točne pogoje!

Kranj

Prvi prosvetni večer. Zgledu drugih kulturnih in prosvetnih zarišč bo letos sl. dlo tudi »Prosvetno društvo v Kranju«. Ideja vpletati prosvetne večere ima namen, da se ljudi svu, ki te večere obiskuje, s pomočjo dobih predavateljev ali tudi s filmom da močno skr. omaga vpogleda v to ali ono smer kulture in prosvete. Prvi tak prosvetni večer, ki bo v soboto, dne 15. t. m. ob osmih zvezdah v »Ljudskem domu«, nas bo seznanil s slikarsko umetnostjo. Na programu prosvetnega večera bodo godbene in pevske ločke, glavno pa bodo predavanja bankskega konservatorja a. g. dr. Fr. Steleja iz Ljubljane o kramskih slikarjih in sicer predvsem o Layerju, od katerega je v Kranju prav mnogo slik. Predavanja bo sledila še primerna deklamacija ali recitacija. Prosvetni večer bo s svojim skrbno pripravljenim programom nudil izobrazbo in zábavo in e sprito idejnega smotra, ki ga je »Prosvetno društvo« s temi večeri pokrenilo, želite večno zanimata in obiskata. Prosvetni večeri bodo vsak morec enkrat.

■ Kino »Ljudski dom«. V zveri s prvim prosvetnim večerom bo Prosvetno društvo v Ljudskem domu predvajalo v nedeljo po polpoldne ob 4 in zvečer ob 8 film Prosvetne zveze »Čebelica Maj«, ki nam odpira pogled v zanimivi svet naravoslovja. Vse prijatelje in ljubitelje narave, dijake in one, ki jih naravoslovje zanima, vabimo, da si ogledajo zanimivi film.

■ Mohorjeve knjige dobivajo družbeniki v župni pisarni vsak dan ob u. adnih urah. Istotam se naročajo knjige za prihodnje leto.

Novo mesto

Prosvetno društvo v Novem mestu priredi v petek, dne 14. t. m. sklopitno predavanje o Koroški. Predava g. prof. dr. Valeatin Rožič.

Unec

Pribodenje nedeljo, dne 16. novembra, bomo praznovali slovesno god sv. Martina, našega farugovga patrona. Za letošnje žegnanje smo župno cerkev znotraj popolnoma prenovili, da sedaj prav lepo izgleda. Presbiterij je dobil novo lice, ker so slkarje nowe in lepe od prejšnjih. Skoraj polovica cerkev je slikana na olju in naredi prav lep utis. Vse delo je prav dobro izvršil cerkveni slkar g. Peter Zeleznik, ki je poslikal že več cerkv, tako cerkev v Zagorju ob Savi, v križanski v Ljubljani in lanskem letu cerkev v Suboticu ter nedavno tudi cerkev v Dolenjem Logatu. V zadnjem času je bila na naši cerkvi prenovljena tudi druga cerkvena oprava, tako da sedaj v prenovljeni cerkvi že vse bolj pride do veljave in dela kras hiši božja. Na žegnanju v nedeljo vabimo tudi naše sosedje iz bližnjih župnij. Pridite in počakite sv. Martino! Ob tej prilikoi pa tudi darovanje za stroške prenovitve. Ker se nam obeta lepo vreme, upamo, da nas boste mnogoštevilno obiskali. Na dan žegnanja bosta dve službi božji in sicer ob 7 in ob 10. Nasvidenje pri sv. Martinu na Unecu!

Kočevje

»Slovenec« z nedeljsko prilogo in s slikami se bo razprodajal že v soboto po polpoldne po vseh trafičkah. V ostalih dneh bo dobiti »Slovenec« takoj po prihodu vlaka.

■ Pogreb umrelga g. Ivana Erkerja se je vrnil ob nemali udeležbi mežčanov. Bil je občen prelijubljen. V Ameriko je šel širikrat, toda njegova želja je bila umrjeti na domači zemlji. Želja se mu je izpolnila. Naj nočiva v miru. Ostalim sorodnikom naše sožalje.

■ Zagrebščiški zbor je podelil tukšnjemu fotografiskemu zavodu g. Dorniga bronasto kolajno in diplomo za razstavljeni fotografični dela. Častitamo!

Litija

Zupanstvo opozarja, da je zadnji dan napovedi zgradarine 15. novembra. Kdor pozneje napovedi, bo doplačal kazen 3 odstotkov, kdor pa sploh ne napovedi, plača 10 odstotno kazen od predpisane davka.

Nove napisne table je dobilo okr. načelstvo in litijsko županstvo. Napisi so deloma v cirilici, deloma v latinici, pomešano. Kakor čuje, dobi lep napisne table in hiše nove številke v narodnih barvah.

Tradicionalni Martinov večer, ki se je sproščasno zelo bučno proslavljal po litijskih krčmah pri pojedih pitanjih gospodov, je letos precej klavirno potekel. Tudi znak časa in težke gospodarske krize. Danes na god sv. Martina je bil lep solcnj dan, in kmetje so prerovali: »Sv. Martina dan lepo, čez tri dni bo vse snežno... Smo radovedni, če se bo ta staro pregovor tudi letos urenil. Proti večeru so se pričeli kopici nad Litijo in izpod Svetne gore značilni snežni oblaki, tako da je že kar dane dišalo po snegu.«

Št. Jernej na Dolenjskem

Na sejmu v ponedeljek 10. novembra je bilo priznanih 197 kon

vojska parada na Rdečem trgu v Kremlju o priliku 13. obletnice boljševske revolucije.

Ali pojdemo na luno?

Vsemirske rakete gredo ljudem po glavi... Tu se vasiljuje vprašanje: Ali je to samo tehnični dogodek ali pa bi res mogli kdaj ljudje z zemeljskega planeta dospeti na kako sosednjo zvezdo? Morda v izstreljeni kruogli? Ali z zrakoplovom? Ali je zvezza z zvezdami sploh mogoča?...

Najblžja je misel za zvezo z luno. Ta zvezda je oddaljena od nas »samo« 50.000 milij. Toda kakšno neizmerno začetno brzino in zraven tega znatno veličino bi morala imeti krogla, da bi zmagala to daljo! Na neki točki se neha privlačnost zemlje. To točko bi bilo treba premagati in dospeti v privlačno območje lune; drugače bi padla krogla nazaj na zemljo ali pa bi kot nov mesec krožila okolo zemlje.

Samo vsemirska raketna, ki bi dospela na luno, bi malo dosegli, saj bi o njeni poti in dospetju na cilj ničesar ne zvedeli. Plahe duše se celo boje, da ne bi imelo tako »poseganje v vesmirje« usodnih posledic za zemljo... Seveda uboga zemeljska raketna za vsemirje ne pomenja niti toliko kakor komarjev pik za slonovo kožo.

Johannes Kepler (levo) in Tycho Brache na obseruatoriju v Pragi. — Dne 15. t. m. obhaja svet 300 letnico Keplereve smrti.

Ali pa zrakoplov! Če bi plul z brzino 200 milij na dan, bi potreboval nad pol leta, da bi dospel na luno... Toda premagati bi moral še druge neizreklije težave. Zrak bi postal vedno tanjši, živeti bi bilo mogoče le v neprodušno zaprti kabini. V bližini lune pa zraka sploh ni več, luna nima ozračja: koliko kisika bi bilo treba, da bi bilo mogoče dihati! Sedaj je pa treba še pomisliti, da je za zrakoplov gonalna sila ravno pritisk zraka, ki ga obdaja; ta sila bi v brezračnem prostoru odpadla. Zrakoplov bi moral zato imeti tako brzino, ki bi ga, dospevšega iz zemeljskega ozračja, pogna skozi brezračni prostor v privlačno območje lune. Ta na zemlji doslej neznana brzina bi morala znašati 11.2 km na sekundo ali pa približno 40.000 kilometrov na uro.

Toda na luni je tudi težnost drugačna nego na zemlji: manjša je. Z enim skokom bi premerili velike razdalje. Težnost je v zvezi z ozračjem; čim manjša je težnost na kaki zvezdi, tem manj plinov je v njenem območju.

Opozavalci z živahno domišljijo so vedeli povedati, da so na luni videli sneg in led; toda sneg in led bi se morala pod solnčnimi žarki stajati in voda izhlapevati, pri čemer bi nastali oblaki. Teh pa še nihče ni opazil.

Pa še temperatura! Brez zaščitnega ozračja, neposredno žge solnce pol meseca na lunino površino, ki se razgreje na 100 stopinj in čez, v nato sledič 14 dnevni noči se pa zopet ohladi na 80 stopinj pod ničlo. Živeti bi se dalo tedaj na luni le malo dni.

Oglejmo si sedaj ostale najbliže planete. Oddalje se takoj povečajo v nedogled. Merkur se nam na svoji poti približa največ na približno

10 milijonov milij, nato pa se zopet oddalji na 30 milijonov milij. Venera se približa zemlji na skoraj samih pet milijonov milij. Mars na osem milijonov, a se potem oddalji na 48 milijonov milij. Kako naj bi se premagale take dalje!...

Ne glede na razdaljo je Merkur po vsej prilikl v enakem stanju kakor luna — brez ozračja. Pač pa se zdi, da ima Venera podobno ozračje kakor zemlja; obdaja jo debela plast, ki jo ščiti pred žarko solnčno vročino. Bivanje na tem planetu bi utegnilo biti mogoče. Na Marsu je zračna plast zelo tenka. Vendar so na njem opazovali lahne oblake in meglo in belina na obeh tečajih, ki v teku poletja izgine, je vsekakor sneg. Pri vsem tem se planet očvidno čimdalje bolj izsušava. Vendar ni izključeno, da bi bilo življenje na njem možno; a razdalja!

To bi bile zemlji najbliže zvezde; vse druge planete našega sonca ločijo od nas še mnogo večje razdalje, da o planetih drugih solnc niti ne gorimo.

Najmodernejsa mesnica

Moderna mesnica se tudi pri nas že razlikuje od navadnih stojnic in nekdanjih temnih, kleti podobnih mesnic z močnimi štokic in vago kot edino premo. Toda o takih salonskih mesnicah, kakor so jih začeli uvažati v Ameriki, pa pri nas še niti ne sanjam. Tako so na 77. cesti v Newyorku, ki je ena najlegantnejših v ameriški metropoli, pred kratkim odprli mesnico, ki pomenja popoln preobrat v mesni trgovini. Tu je vse v zrcalah, ki segajo od vrha do tal, tla so pokrita z dragocenimi preprogami, umetno izdelane svetilke in lesenc razširjajo prijetno svetlobo. O štoku z veliko sekiro in mesarju v okrvavljeni obleki in z zavihanimi rokavi ni nikjer najmanjše sledi. Tudi ni nikjer videti živalskih plečet in stegenj. Namesto vsega tega opazimo mize z udobnimi stoli, kjer morejo kupovalke sestti. Glavno pa so steklene omaire, v katerih vzdržujejo s pomočjo najmodernejsih hladilnih strojev temperaturo pod ničlo. Meso leži lepo zavito v vseh mogočih količinah na steklenih policah. Lepo oblečena prodajalka postreže z zahtevano količino kakor z zavojem cikorije, makaron itd. Seveda pa prodajajo v tej mesnici le pravvrstno meso brez kosti in nepotrebne maščobe. Vsak zavoj mesa nosi pečat, ki dokazuje, da je meseo pregledala poklicana javna oblast. Kar ostane mese, ga prodajo zvečer po znižani ceni svojim uslužbencem in pa restavracijam. Vse to si more privoščiti seveda le močna mesarska družba, kakor je »Hygrade Food Products Corporation«.

Ali pa zrakoplov! Če bi plul z brzino 200 milij na dan, bi potreboval nad pol leta, da bi dospel na luno... Toda premagati bi moral še druge neizreklije težave. Zrak bi postal vedno tanjši, živeti bi bilo mogoče le v neprodušno zaprti kabini. V bližini lune pa zraka sploh ni več, luna nima ozračja: koliko kisika bi bilo treba, da bi bilo mogoče dihati! Sedaj je pa treba še pomisliti, da je za zrakoplov gonalna sila ravno pritisk zraka, ki ga obdaja; ta sila bi v brezračnem prostoru odpadla. Zrakoplov bi moral zato imeti tako brzino, ki bi ga, dospevšega iz zemeljskega ozračja, pogna skozi brezračni prostor v privlačno območje lune. Ta na zemlji doslej neznana brzina bi morala znašati 11.2 km na sekundo ali pa približno 40.000 kilometrov na uro.

Toda na luni je tudi težnost drugačna nego na zemlji: manjša je. Z enim skokom bi premerili velike razdalje. Težnost je v zvezi z ozračjem; čim manjša je težnost na kaki zvezdi, tem manj plinov je v njenem območju.

Opozavalci z živahno domišljijo so vedeli povedati, da so na luni videli sneg in led; toda sneg in led bi se morala pod solnčnimi žarki stajati in voda izhlapevati, pri čemer bi nastali oblaki. Teh pa še nihče ni opazil.

Pa še temperatura! Brez zaščitnega ozračja, neposredno žge solnce pol meseca na lunino površino, ki se razgreje na 100 stopinj in čez, v nato sledič 14 dnevni noči se pa zopet ohladi na 80 stopinj pod ničlo. Živeti bi se dalo tedaj na luni le malo dni.

Oglejmo si sedaj ostale najbliže planete. Oddalje se takoj povečajo v nedogled. Merkur se nam na svoji poti približa največ na približno

Kaj bero Dunajčanje

To vprašanje je zanimivo, saj je duševna hrana, ki jo uživa kak narod ali druga velika skupina ljudi, najboljši tolmač za njeno naravno in etično smer. In Dunaj v splošnem kulturnem pogledu še vedno veliko pomeni. Po letnem poročilu ene največjih dunajskih knjižnic je med čitatelji 60 odstotkov žensk in 40 odstotkov moških. Približno 35 odstotkov vseh čitateljev je starih 20 do 30 let, 27 odstotkov 30 do 40 let in 20 odstotkov je dopolnilo 50 let. Odrasli bero sedaj posebno spominje znatenitost, zgodovinska dela in pa izključno le najboljše leposlovje. Mlada dekleta nimajo za najljubše pisateljice svojih mater nobenega zmisla več: Ebner-Eschenbach, Eschthut, Marritt in Heimburg so docela pozabljeni. Tudi zvezda H. Courts-Mahler je v zatonu. Nasprotno pa je mladi moški rod ohranil zvestobo Karolu Mayu, ki ga čita z nezmanjšanim navdušenjem. Gerhart Hauptmann, Emil Ludwig, Thomas Mann, Jakob Wasserman, Paul Eipper, Beebe, Bengt Berg in Bernatzig so enako pridobil, Sinclair Lewis, Dreiser, Shaw, Jack London, Sinclair Lewis, Dreiser, Hermann Hasse in Agnes Günther. Po plitki in umazani beletristički nihče ne praša. Kulturna črta stremi zopet kvišku.

20 stotov težka letalna bomba, kakoršne bi v bodoči vojni metalna posebna, v ta namen zgrajena ameriška letala...

Krezovske plače

Nemški državni predsednik Hindenburg si je dal pred kratkim znižati plačo; tudi mnogim ministrom in visokim uradnikom so prejemke skrili. Pri vsem tem so v Nemčiji ljudje, ki prejemajo naravnost bajne plače. Seveda so to srečni generalni ravnatelji industrijskih družb in drugih dobičkanosnih podjetij. Tako prejemajo gen. ravnatelji porensko-vestfalskih industrijskih družb po 500 do 600 tisoč mark letno (1 marka je približno Din 13.45), ravnatelji Iwang-Koncerne 575.000 mark, ravnatelji družbe barvne industrije 500.000 mark, gen. nadzornik ruhrskega montanskega trusta 400.000 mark, člani predsedstva Nemške banke po 350.000 mark, gen. ravnatelj Državne banke 340.000 mark, ravnatelji pri Kruppu po 120.000 mark, generalni ravnatelji državnih železnic 122.000 mark, ravnatelji berlinske elektrarne 200.000 mark, ravnatelji velesejma v Leipzigu 120.000, intendanti oddajnih radio-postaj po 40.000 do 100.000 mark, režiserji filmskih podjetij do 200.000 mark vsak. Potemtakem Nemčije reparacije vendarle še niso spravile čisto na psa!

Pridobivate novih naročnikov!

Ob kronanju v Abesiniji.: Cisto na desni vojvoda gloucesterski, sin in zastopnik angleškega kralja, na sredi eden izmed sedmerih vladnih načelnikov. levo (spredaj) abesinski prestolonaslednik

Kulturni obzornik

Ceškoslovaška državna nagrada Durychu

Na narodni praznik dne 28. oktobra podeljeli prosvetno ministrstvo 16 nagrad za načelna umetniška dela v preteklem letu. Res lahko pri takih nagradah odločujejo tudi priateljske zveze in politična pripadnost, venjar pa se umetniške porote drže na višini. Nagrada v znesku 100.000 čeških kron (170.000 Din) je prisodila porota enemu izmed najbolj izrazitih sodobnih katoških pisateljev, dr. Jaroslavu Durychu, katerega je hotela pred nekaj tedni voščka oblast postaviti pred sodišče, ker je pozval Masaryka, naj se izjavlji o katoličanstvu in prepriči, da se z negovim imenom vošči bo proti katoličanstvu. Pod pritskom javnega mnjenja pa je morale sodišče umakniti tožbo. Durych je eden izmed glavnih stebrov katoliškega preporoda med Čehi. Kakor na eni strani z vso briško neusmiljenostjo sprašuje katoličanom vest, tako tudi išče v novem času novih poti k Bogu za ves češki narod. Pridobil si je priznanje tudi v krogih, ki so bili do sedaj katoličanstvu nasprotni. S svojimi knjigami, ki izhajajo v več izdajah, je ustvaril moderno katoliško češko založništvo svojega priatelja in sobotnika za zmago kat. načel, Ladislava Kuncifa v Pragi, ki izdaja tudi Durychovo revijo »Akord«. Že predlansko in še bolj lansko leto je bila češka kultura javnost brez razlike svetovnega nazora zelo razburjena, da ni dobil nagrade dr. J. Durych. Ko pa je pred desetimi meseci izdal dosedaj najboljši 4. roman, ki je izšel ravnokar v češki izdaji, mu ni bilo mogoče odrekati priznanja tudi v strani češkoslovaškega prosvetnega ministra, četudi je prožeto s protikatoliškim duhom. Porota je nagnila njegov valensteinski roman »Blodnje«. S tem je dano Durychu zadoščen, e. obenem pa so se odprla vrata njegovim knjigam in obenem tudi njegovim katoliškim idejam tudi v načoli fanatične svobodomiselnne kroge. A v čisti ljubezni posejana ideja vedno požene vsaj nekaj mladih tudi v najtrži zemlji.

Razen Durycha so dobili državne nagrade: Viktor Dyk, znani nar. demokratiski senator in priznani pisatelj za knjigo »Dveti val«, Karol Scheinpflug za knjigo »Metulj v svetilki«, Karel Čapek za »Pripovedke iz drugega žepa«, Otakar Fischer za knjigo »Duša in beseda«, Slovák Milan Mitrovsý za »Gospo Heleno«. Na polju drame je dobil letos že tretje nagrado Jaroslav Hilbert za dramo »Ireno«, F. X. Svoboda, ki pravkar obhaja sedemdesetletnico, pa so z vso dosedanje drame. Od čeških literatov je odnesel državno nagrado Max Brod.

Koncert godalnega kvarteta iz Dresdena

V torek 11. novembra je bil v Unionski dvorani koncert godalnega kvarteta iz Dresdena. Bil je to prvi komornoglasbeni večer v tej sezoni. Draždanski kvartet, ki ga tvorijo gg. G. Fritzsche, F. Schneider, H. Riphahn in A. Kronholler uživa pri nas od lani največji umetniški sloves, ki je privabil za naše razmere precejšnje število poslušalstva v koncertu. Koncert je bil precej dobro obiskan, dasiravno bi bil obisk lahko boljši, zakaj takšne godbe pri nas ne čujemo izlepa.

Na programu so bili trije kvarteti, nameč tretji iz Beethovnovega onusa 18., znani Debussyev v g-molu, pa Hindemithov op. 10 v f-molu.

Beethovnovo delo datira še v zgodnjo dobo mojstrovega skladateljevanja, ki jo označujejo močni Haydn-Mozartovi vplivi. Vendar si mlađi Beethoven že v tej zgodnji dobi utira svoja pota in je po neki strani ravno v tej fazi svojega razvoja silno zanimal. Koncizna njegova arhitektonika stavka v Allegru in Prestu že ne drži več od prej utrjenih meja, ona pa se večja harmonična držovitost in jačji poudarek individua, ki je takoj že zaslužil svet romantike. Debussy je moral svoje čase s tem kvartetom vzbuditi pravo revolucijo, tako poln je svežih, duhovitih novih domislokov, s katerimi širi harmonično, ritmično, arhitektonsko šablonu pozne romantične v zgradbo impresionističnega kolorizma in osebnega, poudarjenega individualizma. Drugi stavek in tretji, nežni Andantino upravljanskega sentimenta poln, zlasti pa zadnjih učinkujejo še vedno, čeprav nam je bujnost te glasbe po vsem, kar smo čuli od eksprezionistov, že precej obledela. Ljudje, ki jim prija sodobna lineariteta v glasbi, pa so morda največ imeli od Hindemithovega kvarteta. Ta je še dokaj regerijanski volivan. V variiranih temah in sklepni stavki je ta vpliv očviden in nam kaže provenienco Hindemithovega stila, s katerim je zavojeval Evrono. Res, da dela na harmonični bazi, vendar je močan poudarek tudi na razhajjanju in shajjanju samostojno nejiane melodike v večglasiju in ta ocenitev naravnosti silno izrazno dinamiko, ki jo pri Hindemitu tako obožujemo.

Naglašati vse vrline slavnega kvarteta iz Draždanih bi bilo odveč. Tehnična plota je pri teh izvajalcih nekaj, na kar niti ne mislim. Tako zelo je vse zunanje le sredstvo umetnostnemu izražaju, ki je pri kvartetovih izvanredno fin, mužkalen in globoko subtilen. Izbrano so znali zadevi umetnostno zrno vsakega stavka in odstavka, izbrano odtehtati celoto in jo preveriti na glavno, izredna je njihova disciplina v podprtjanju in nadrejanju, ki se posveča samo mužkalni misli in ne rabii nobenih zunanjih efektov. Kako resničen je bil Beethoven v njihovi izvedbi, kako razborit Debussy in kako silen Hindemith, to smo mogli poslušalci le čuti, govoriti in pisati se o tem ne da.

Koncert je bil gotovo eden izmed umetnostno najizvirnejših zadnjih let in ga bomo ohranili v lepem snemomu. Želimo si Draždancem pri nas najmanj enkrat vsako leto. V.

Alexander Lernet-Holenia: Die nächtliche Hochzeit. Roman. (S. Fischer, Berlin.) Celovčan, pesnik in dramatik izvrstnega kova — das je imel nedavno v literarnem svetu nerodno afroplagiatstvo — je Alexander Lernet-Holenia svojstven in izrazit predstavnik baročno-avstrijskega umetniškega elementa, osebnost skoz in skoz, gibčen in težak hkrati, kakor baročni slog, ki mu je nov in svež privrženec. Prvo njegovo delo v prozi je roman »Die nächtliche Hochzeit«, ki je pravkar izšel. Dejanje se vrši v neki um

Bodočnost zlata

Društvo Narodov je izdalo Provisorično poročilo Delegacije finančnega komiteja Društva narodov, ki je dobila nalog, »da preišče vročke za gibanje kupne moči zlata kakor tudi posledice tega na gospodarsko življenje narodov in izdelavi o tem poročilo.«

V svojem poročilu navaja delegacija, da se ni bavila s vprašanjem razdelitve zlata, s posledicami cen na splošno ugodno konjunkturo in z periodičnimi gibanji v nasprotju z dogotovnjimi gibanji. To so vprašanja, ki jih delegacija še razmotriva, pa bo o njih še objavila poročilo. Za sedaj je preiskovala vprašanja, če bo ponudba zlata v prihodnjih letih dovolj velika za zadostitev preračunane povraševanja po zlatu, namenjenem za denarne svrhe. Zato je pred vsem razpravljala in sestavila podatke o pretekli produkciji zlata in o cenevih bodočih potreb. Potrebe denarnih sredstev so odvisne od obsega produkcije in trgovine, nadalje od denarnih transakcij trgovine. Ugotovila je, da je povraševanje po zlatu usmerjeno po teh faktorjih, če seveda izvzamejo važne spremembe v denarnih sistemih in v praksi

denarnega prometa.

Bodoč porabo zlata je računala izhajajoč s predpostavko, da se obseg produkcije in trgovine kakovosti centralnih bank vsako leto po poprečno poveča po 2 do 3%. Poročilo je mnenja, da podlagi velikega števila statističnih podatkov, da se je bati pomirjanja v preskrbi z novim zlatom za denarne svrhe in to v bližnji bodočnosti, kar pa bo imelo za posledico padanje cen, o kateri nevarnosti pravi poročilo, da bo še hujša, če bi se sedanji zlati denar zapel vrnil v obtok. Iz poročila je razvidno, da je mogoče ukreniti v slučaju potrebe odredbe, ki bi te posledice lahko nevtralizirale. Podala je tudi par smernic za te ukrepe, vendar bo te ukrepe še kasneje natanko preščasnila. Kar se tiče teh ukrepov, ki bi bili potrebni za preprečenje nevarnosti pomirjanja zlata, navaja poročilo intervencijo novčanških bank in vred ter v gotovih slučajih tudi mednarodno sodelovanje. V poročilu so tudi zelo zanimive spomenice znanih avtoritet: prof. Cassila, J. Kitchina in Sir. R. Maata.

Finančni odbor Društva narodov

Društvo narodov je objavilo ekspoze o delu in funkcijah finančnega odbora, kakor ga je odobril SEDN v svoji seji dne 24. sept. in skupščina nekaj dni kasneje 19. sept.

Poročilo vsebuje kratke pregledy dosedanjega dela finančnega odbora glede finančne vzpostavitve in naseljevanja beguncov in smernice, ki so vodile njegovo akcijo in metode, katere uporabila. Toda doba finančne vzpostavitve dela, ki se je začelo v letih 1922 in vršilo v kasnejših letih, je končana in finančni odbor se pripravlja za svoje delo pri novih potrebah. Komite ima namen paziti kakor preje na finančni razvoju na svetu in predlagati v slučaju potrebe svetu Sturmanje vseh vpravil, ki se mu že pridejo posebno važna. Ze je začel razpravljati o takih vprašanjih, kakor na primer odprava in zatiranje ponarevanja denarja, dvojnega obdobjevanja in begu pred davki, gibanja skupne moči zlata. Potrebno pa bi bilo preštudirati sledča vprašanja. Gibanje kapitala iz države v državo, pretiranje menjovčnih se dob ugodne gospodarske konjunkture in presijske, kmetijski kredit itd.

Finančni odbor bo kakor dočasno dajal mnenja na podlagi zahtev posameznih držav za finančno poslovanje. Vsaka država lahko pokliče na pomoč tehnično kompetenco in avtoriteto finančnega odbora glede proračunske in davčnih vprašanj, denarnih in bančnih vprašanj, organizacije kmetijskega kredita itd.

V teh izjemnih slučajih se bo odbor na novo v bodočnosti bavil z vprašanjimi finančne vzpostavitve posebno z emisijo posojila z pod avtoriteto DNE in ravnatko se bo bavil s posojili posameznih držav, za gospodarstvo povzroči, če imo seveda ta posojila mednarodni značaj. Odbor smatra, da bo tudi lahko posredoval med posameznimi državami v raznih finančnih vprašanjih.

Končno bo kakor dočasno finančni odbor stal na razpolago svetu za vse finančna vprašanja tako upravne narave kakor politične.

Borza

Ljubljana, 12. nov.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so bili tečni nekoliko čvrsteji. Promet je bil znaten, posebno v devizi Dunaj. Privatno blago je bilo zaključeno v devizah Trst in Pariz, dočasno je ostale zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključeni tečaji). Amsterdam 2274 bl., Berlin 1346 bl., Bruselj 787.50 bl., Budimpešta 988.50 bl., Curih 1094.40–1097.40 (1095.90), Dunaj 794.13–797.13 (795.63), London 278.98 do 274.78 (274.38), Newyork 56.28–56.45 (56.88), Pariz 220.92–222.92 (221.92), Praga 167.06 do 167.86 (167.46), Trst 204.50–206.50 (206.50).

Zagreb, Amsterdam 2271–2277, Berlin 1344.50–1347.50, Bruselj 787.85 bl., Budimpešta 987–990, Curih 1094.40–1097.40, Dunaj 794.07–797.07, London 273.98–274.78, Newyork 56.48, Pariz 220.92–222.92, Praga 167.06–167.86, Trst 204.54–206.54, Stockholm 15.18 bl., Madrid 660 bl. – Skupni promet brez kompenzacij je znašal 7.2 milijonov Din.

Berligrad, Amsterdam 2271–2277, Berlin od 1344.50 do 1317.50, Bruselj 786.35–789.35, Budimpešta 987–990, Curih 1091.40–1097.40, Dunaj 794.07–797.07, London 273.98–274.78, Newyork 56.28–56.48, Pariz 220.92–222.92, Milan 291.35 do 206.35, Praga 167.06–167.86.

Curih, Beligrad 9.12.80, Amsterdam 207.47.5, Atene 6.675, Berlin 122.825, Bruselj 71.90, Budimpešta 90.20, Bukarešta 3.00, Carigrad 2.44, Dunej 71.90, London 25.05.625, Madrid 59.30, Newyork 515.45, Pariz 20.2.375, Praga 15.285, Sofia 8.73, Trst 26.9825, Varšava 57.75, Kopenhagen 137.825, Stockholm 128.20, Oslo 137.85, Helsingors 12.975.

Durajske borze ni bilo radi avstrijskega državnega praznika.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Tendenca za državne papirje je bila danes slabša in so tečaji nazadovali. Predvsem so pospustili tečni dolarski papirjev, samo v teh so tudi bili zaključki. Tako je popustil tečaj 8% Blerovega posojila od 91.50 na 91, 7% Blerovega posojila pa od 82.25 na 81.75. Tržišče bančnih papirjev je bilo živahnje. Po dalašem presledku je zabeležiti zaključek v delničah Katališke banke po 35, nadalje je bila zaključena po nespremenjenem tečaju 56 Poljo banka. V teku sestanca se je učvrstil tečaj Union banke od 191 na 191.50 in Jugobanke od 78 na 78.50 pri več zaključkih v obeh papirjih. Prastediona je bila zaključena po 330, kar pomeni v primeru z včerajšnjim zaključkom 927 učvrstitev. Med industrijskimi papirji bodoči promet Guttmann, v Trboveljski pa so bili takšniki pri slabši tendenci po 375 in 378.

Ljubljana, 8% Bler. pos. 92 bl., 7% Bler. pos. 82.25 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 122 den., Prastediona 980 den., Kred. zavod 170 do 180, Vevče 124 den., Stavba 40 den., Split cene 400 bl., Ruše 280–300.

Zagreb, Drž. papirji: 7% Inv. pos. 86.75 do 87.50, rgarji 54 bl., vojna škola ar. 430–430.50, kasa 430–431.50, 11. 432 bl., 12. 430–432, brez kup. 419.50–423.50, srednje Rdeč. križ 52 bl., 8% Blerovega pos. 90.75–91.50 (91.50, 91), 7% Bler. pos. 81.875 (82.25, 82, 81.75), 7% pos. Drž. hip. banke 80.50–81.50, 6% bezg. obv. 78 bl. — Benčne delnice: Hrvatska 50 d., Katališka 35–39 (31), Poljo 56–56.50 (56), Kreditna 99 d., Union 191.50 do 192, (191, 191.25, 191.50), Jug 78–78.25 (78, 78.25, 78.50), Lj. kred. 122 d., Narodna 8.025–8.100, Občna 36 d., Prastediona 930–935 (930), Srbska 180–190, Zemaljska 129–131. — Industrijske del-

motorji, šivalni stroji, otroški in

igračni vozilci, pnevmatika, po-

samezni deli. Velika izbira, najnižje cene.

Proda a na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozilkov

LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4.

motorji, šivalni

stroji, otroški in

igračni vozilci, pnevmatika, po-

samezni deli. Velika izbira, najnižje cene.

Proda a na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozilkov

LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4.

motorji, šivalni

stroji, otroški in

igračni vozilci, pnevmatika, po-

samezni deli. Velika izbira, najnižje cene.

Proda a na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozilkov

LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4.

motorji, šivalni

stroji, otroški in

igračni vozilci, pnevmatika, po-

samezni deli. Velika izbira, najnižje cene.

Proda a na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozilkov

LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4.

motorji, šivalni

stroji, otroški in

igračni vozilci, pnevmatika, po-

samezni deli. Velika izbira, najnižje cene.

Proda a na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozilkov

LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4.

motorji, šivalni

stroji, otroški in

igračni vozilci, pnevmatika, po-

samezni deli. Velika izbira, najnižje cene.

Proda a na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozilkov

LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4.

motorji, šivalni

stroji, otroški in

igračni vozilci, pnevmatika, po-

samezni deli. Velika izbira, najnižje cene.

Proda a na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozilkov

LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4.

motorji, šivalni

stroji, otroški in

igračni vozilci, pnevmatika, po-

samezni deli. Velika izbira, najnižje cene.

Proda a na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozilkov

LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4.

motorji, šivalni

stroji, otroški in

igračni vozilci, pnevmatika, po-

samezni deli. Velika izbira, najnižje cene.

Proda a na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozilkov

LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4.

motorji, šivalni

stroji, otroški in</p

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasti nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjam!

Službe iščejo

Kuharica

starješa, želi mesta v goštinstvo ali k orožnikom. Naslov v upravi Slovenceva pod št. 12.900.

Samostojna šivilja

za perilo, dobra delavka, išče mesta gre tudi šivat na dom. — Ponudbe na upravo »Slovenceva« pod »Dobra moč« štev. 12.928.

Službodobe

Prodajalka

z večletno prakso se sprejme kot poslovodkinja za trgovino z mešanim blagom. Nastop takoj. Naslov pove uprava Slovenceva pod št. 12.916.

Služkinja

dobi službo, katera ima veselje do gostilne, za takojšnji nastop (Ivan Čeme), Vrhnika 95, goštinstvo. Dogovor za nastop osebno, na pismene ponudbe se ne ozira.

Objave

Antikvitete

novodošle! — Kapiteljska ulica 3, dvorišče.

Zveza brivskih in lasničarskih pomočnikov

Zagreb, Ilica 55/II, desno, daje gg. delodajalcem brezplačno posredovanje dela za pomočno osebje.

Pouk

Soferska šola

prva oblast, konc. Čamernik, Ljubljana. Dunajska c. 36 (Jugauto). — Tel. 2236 Pouk in praktične vožnje.

Stanovanja

Sostanovalca

sprejemem po nizki ceni. — Grobelšek, Rožna dolina, cesta III, št. 32.

Sobo

v sredini mesta, solnčna, s posebnim vhodom, oddam takoj solidnemu gospodu. — Naslov v upravi Slovenceva pod št. 12.935.

Stanovanje

soba, kuhinja, predsoba, pritiskline in elektrika, v centru, se odda 1-2 gospodičnama. Ponudbe na upravo lista pod »Solidna stranka«.

Lepa soba

se takoj odda, najraje ši- vilji. Stari trg 11a, Ljubljana.

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955.

35

Ko je prvikrat videl Jana Hartejevo, je spoznal v njej dober medij za svoje hipnotične poizkuse, dragoceno sredstvo za izvedbo svojih načrtov. Samo zato se je zanimal za njeno usodo. Dokler je videl, da ga v tem ogroža Silvester Bursfeld in je v postarnem možu zaplapal plamen nenađene strasti.

Cesto je bil proklet svojo slabost, ne da bi se mogel otrestiti te strasti. Vedel je, da ga dekli ne ljubi iz vsega srca, njega, ki bi ji po letih bil prav lahko njen oče, da ga morda sploh ne bo ljubila nikoli. Toda misel, da je Jana njegova, mu je pregnala vse pomislike.

Dr. Glosin se je sklonil nad Janino roko, ki je počivala v njegovih, in pritisnil nanjo svoje utsnice. Zlahkim krikom je planila Jana prestrašena iz svojega sna. V prvi presenečenosti ni niti opazila čudnega zdravnikevega položaja.

»Ah vi, gospod dr. Glosin!... O, kako se veselim, da ste prišli. Očitali mi boste nehvaležnost, toda moram vam reči, da me samota v Reynoldovini tišči.«

»Torej želite, da pride pogosteje, da ostanem dlje... zap vedno pri vas, Jana?«

Jana je zardela in sklonila glavo. Skrbeča ljubezen, ki je odsevala iz doktorjevih besed, jo je zmehla. Hotela je reči, da jo je slabo razumel, da hoče proč iz Reynoldove farme. In vendor ni spravila besed, ki bi morale zveneti ko nehvaležnost, preko ustnic.

»SLOVENEC, dne 18. novembra 1930.

Drž. razredna loterija

Poročilo iz kolekture Ant. Golež,

Maribor :: Aleksandrova cesta štev. 42.

Žrebanje V. razreda 20. kola, drugi dan, 11. novembra 1930. — Izžrebanji so bili sledči dobitki (za event. tiskovne pogreške se ne odgovarja).

30.000 Din štev. 71.278, 92.940.

20.000 Din štev. 73.895, 85.706.

10.000 Din štev. 6.172, 34.533.

4.000 Din štev. 14.193, 40.946, 70.495, 98.745.

2.000 Din štev. 5.481, 5747, 6108, 7257, 7917,

7992, 8325, 8866, 10.420, 10.899, 13.823, 15.501,

15.863, 21.094, 22.915, 24.671, 26.144, 29.592, 30.295,

15.664, 30.764, 31.314, 31.645, 31.828, 32.009, 34.357,

36.044, 38.748, 40.879, 45.318, 46.850, 52.546, 52.867,

53.824, 55.295, 59.547, 63.454, 64.037, 66.805, 66.887,

68.665, 72.643, 74.697, 75.597, 76.374, 76.800, 81.198,

81.354, 82.935, 85.750, 87.389, 87.817, 89.189, 91.497,

94.669, 94.852, 95.554, 95.985, 96.302, 97.118, 99.045,

99.224.

Vnajem

Hotel

ali dobro vpeljano restavracijo v Ljubljani, Kranju ali Zagrebu, sprejemem v najem. Prednost, ako je stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenceva« pod »Hotels«.

Glasba

Lepa trgovina

s skladničem se odda tako. Stari trg 11a, Ljubljana,

Trgovina

dežnih plaščev Martin Jančigaj se je preselil v Spod. Šiško na Celovško cesto.

Peči na žagovino

najboljšega sistema in najbolj trpežne izdeluje in razpošilja na poskušno brez vsakega rizika za stranko, ker plača tovrino, njo tja in nazaj tvrdka Rihard Jakeli - Slovenski gradec.

Pianine, orgle,

harmonije, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje Anton Dernič, Radovljica.

Posestva

Kašo

ješprejn, ajdovo moko vedno svež oddaja na debelo vetrigradiva

A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

za

Iz tr. premog suha drva

ali hoks

kličite tel 2056

oz. naročite v

Wolfovi i pri

Dom. Čebin

Kupimo

Vrednostne papirje

srečke, obligacije, delnice kupuje upravnštvo »Merkur«, Ljubljana. Šelenburgova ulica 6/II, tel. 30.52.

Vsakovrstno

zlato ručne

po načinih cenak

CERNE, Juvelir, Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Med

cvetlični 1 kg ... 17 Din ajdov 1 kg ... 15 Din

dobavlja v vsaki množini

Mrak Valentin, čebelar v Notranjih Goricah, posta Brezovica pri Ljubljani.

Zahvala

Ker dneva smrti ne pove nobena pratika, sem pristopil pred tremi leti s svojo soprogo Albino v društvo »Ljudska samopomoč« v Mariboru. Po kratki bolezni ter neprizakovano pa se je preselil dne 30. oktobra v večnost. Kdo bi mi bil v teh dneh žalosti pomagal olajšati nastalo gorje? V delno tožljivo in gmotno olajšavo mi je »Ljudska samopomoč« nakazala takoj pripadajočo znatno podporo, za katere se tem potom najiskrenje zahvaljujem in priporočam to nad vse koristno društvo vsakomur v takojšnji pristop, ako še ni njega član.

Ljubljana, dne 8. novembra 1930.

Martin Breznik

nadučitelj v pokolu

Ljubljana, Cesta na Rožnik 29.

Naročajte »Slovence!«

Tužnega srca raznjamamo, da je naša ljubljena soproga, hčerka in sestra, gospa

Marija Hanikam roj. Potočnik

soproga strojvodje drž. žel.

dne 11. novembra, previdena s tolažili slete vere, mirno umrla.

Truplo blagopokojne blagoslovimo v četrtek 13. nov. ob 11 dop. pred hišo žalosti, Beethovnova ulica 16, odkoder se prepelje v Javornik na Gorenjskem, kjer bo pogreb istega dne ob 2 pop.

V Ljubljani, dne 12. novembra 1930.

ZALUJOČI OSTALL

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sožalja ob nenadni izgubi našega preljubega sina, brata, svaka itd., gospoda

Mirko Bahuna

se vsem najprisrčnejše zahvaljujemo. Prav posebej se še zahvaljujemo preč. duhovščini, godbi kat. del. društva, pevskemu društvu »Sava« ter ostalim zastopnikom drušev, dalje gg. tov. inženieriem in predstojnikom ter vsem stanovskim tovarišem in vsem, ki so nepozabnega nam pokojnika spremili k večnemu počitku.

Jesenice, dne 12. novembra 1930.

ZALUJOČI SORODNIKI

TRETORN

galos in čevljiza sneg

kupujejo vsi, ki cenijo svoj denar in varujejo svoje zdravje. Kupite tudi Vi še danes znamko

TRETORN

ker je najboljša.

IZVRSIJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE, ENOBARVNE, VEČBAR NI AUTOTIPIJE, KOMBINIRANE KLISEJE ZA NAVDEN IN NAJFINEJSI PAPIR KLISEJE PO PERORISIH, SLIKAH IN RISBACH, KOPISIH IN FOTOGRAFIJ ZA RAZGLEDNICE, REKLAM. SLIKE, VINJETE

Umrla nam je draga sestra, teta in svakinja, gospodična

Regina Stupar

poštna starešina v pokolu